

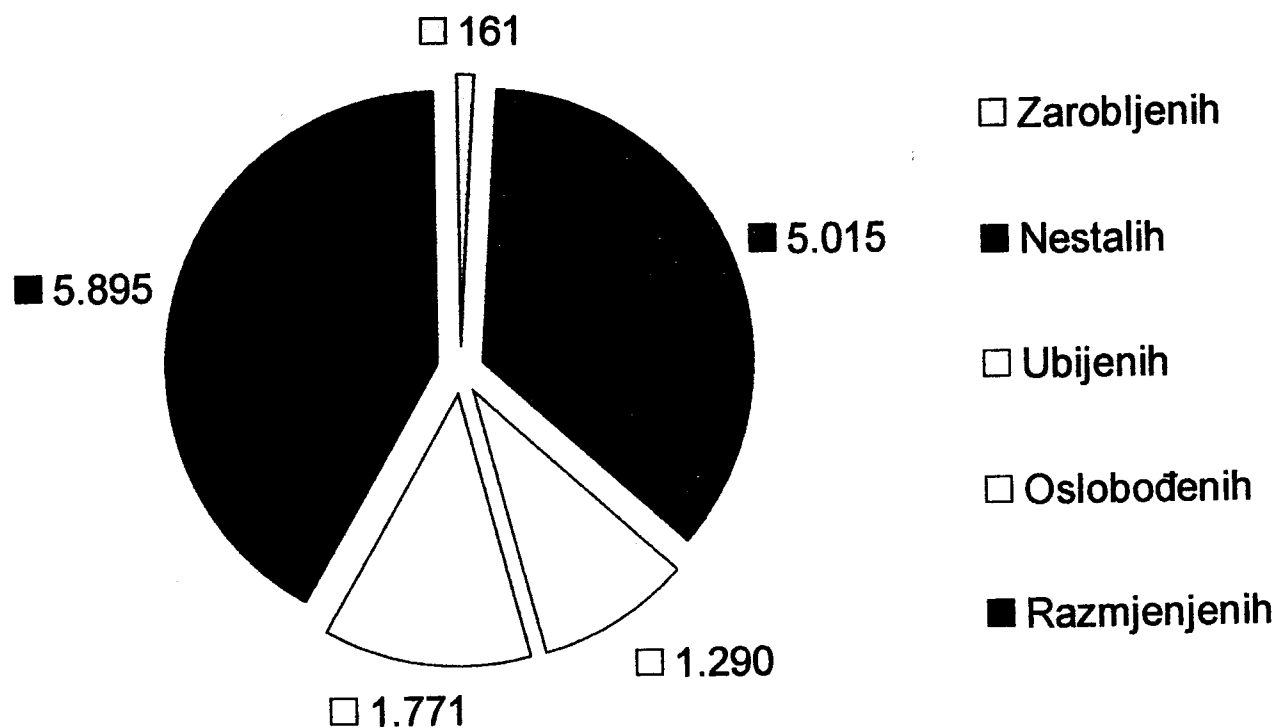
Analiza podataka o zatočenicima

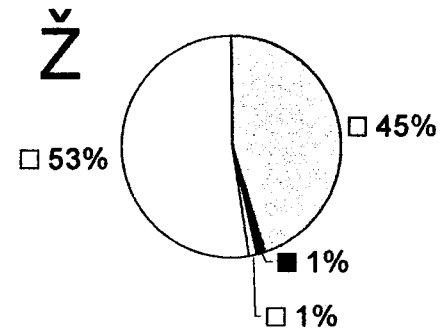
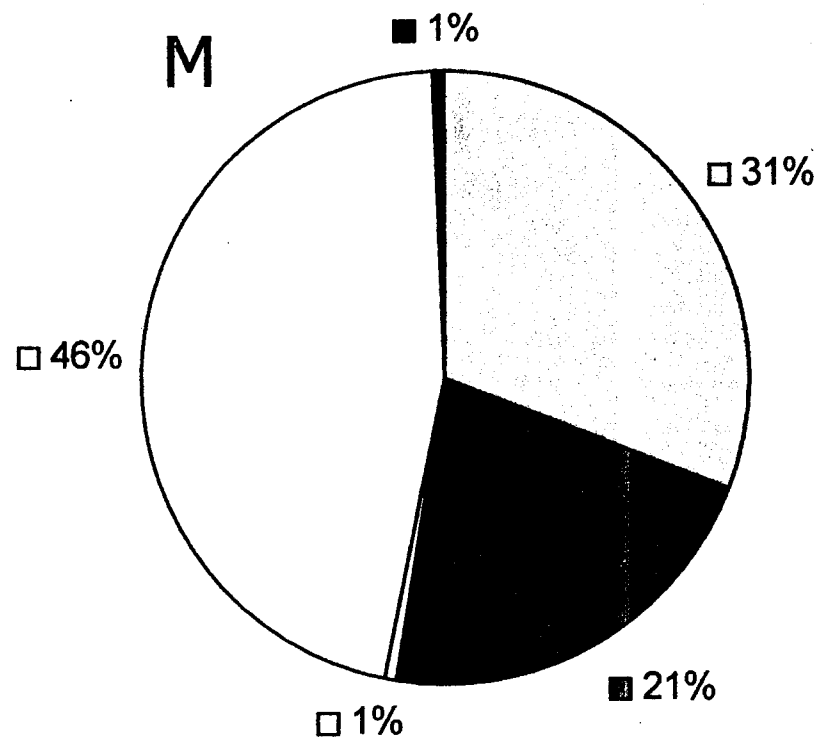
Izvor podataka: baza POW

- Predmet obrade su oslobođene i razmijenjene osobe (7.666)

Spol i statusi zatočenika

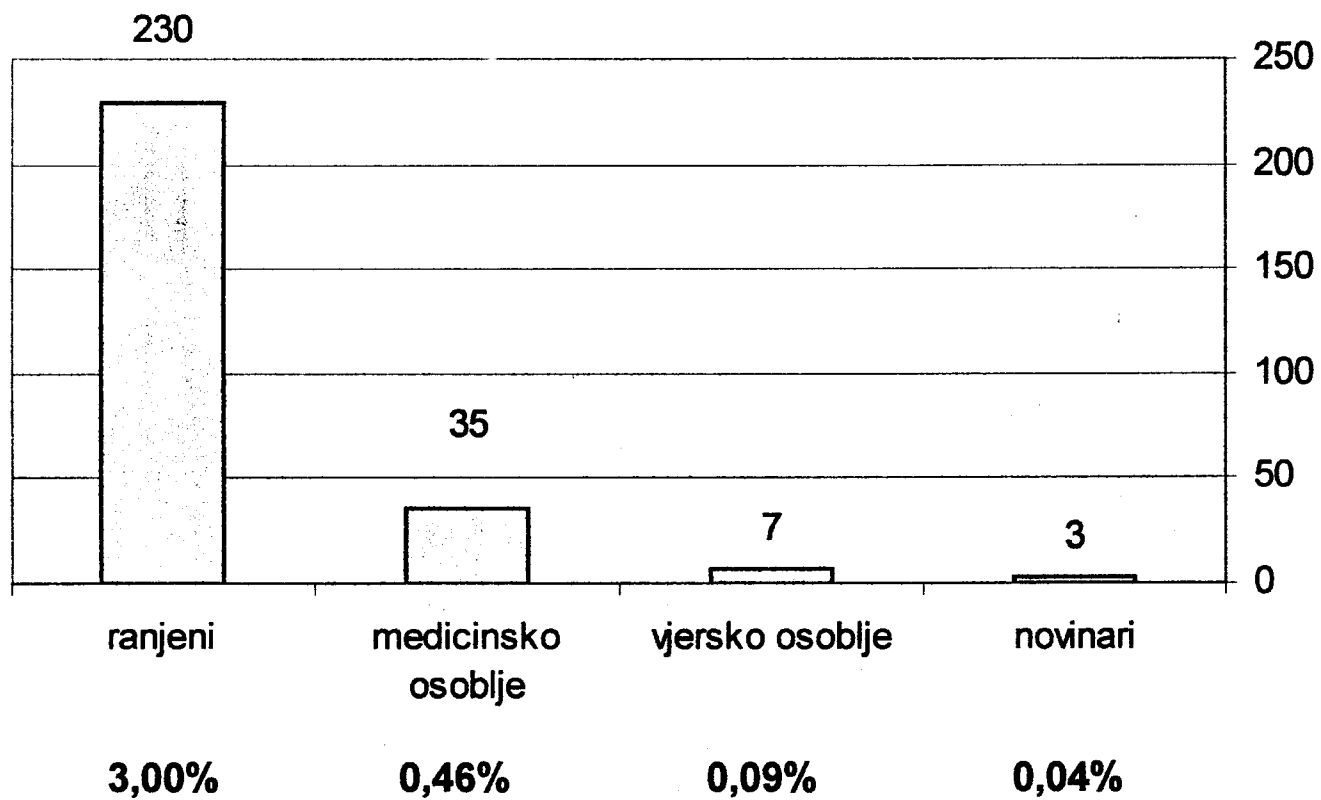

- branitelji
- civili
- civilna zaštita
- nema podataka
- ostalo

	M	Ž	ukupno
branitelji	2.082	12	2.094
civili	1.445	420	1.865
civilna zaštita	43	10	53
ostalo	40		40
nema podataka	3.124	490	3.614
ukupno	6.734	932	7.666

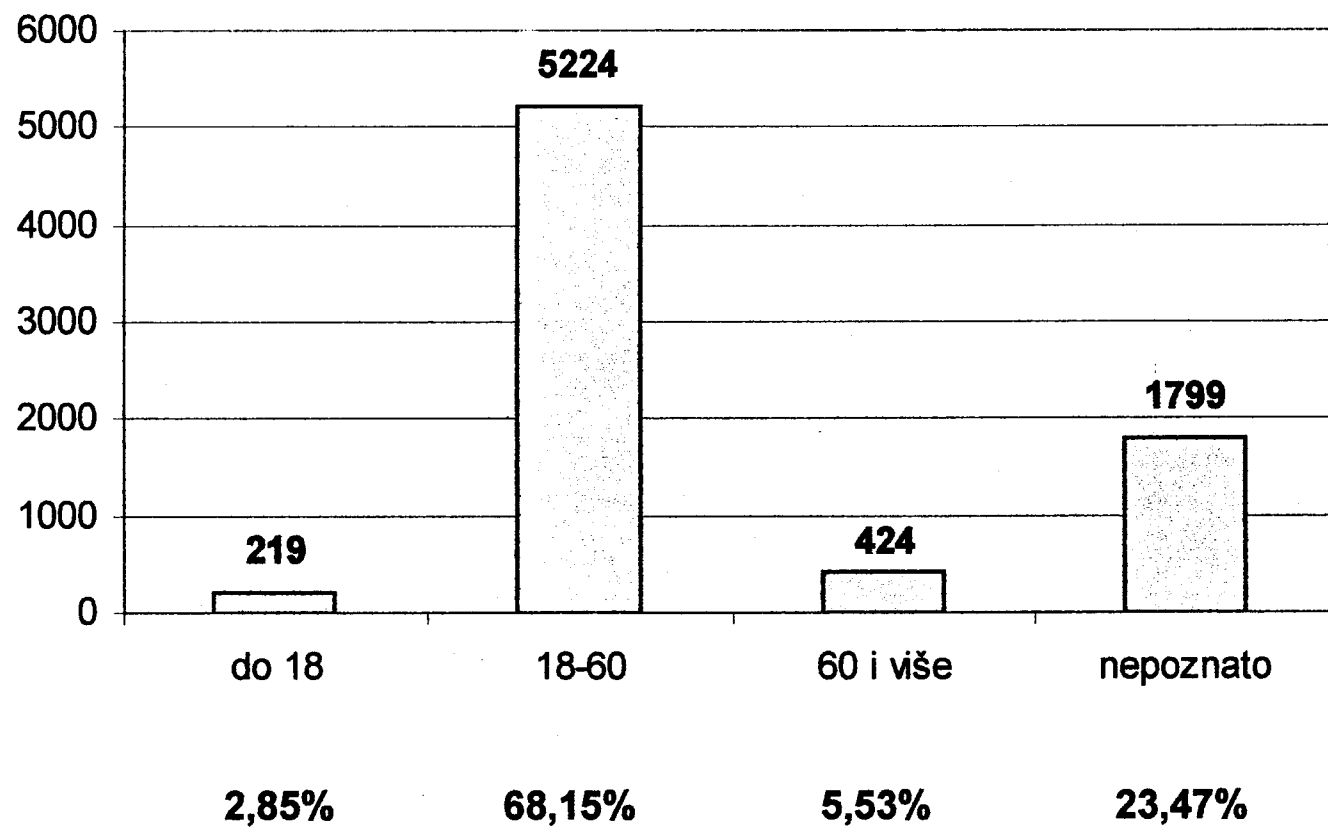
Ostali statusi

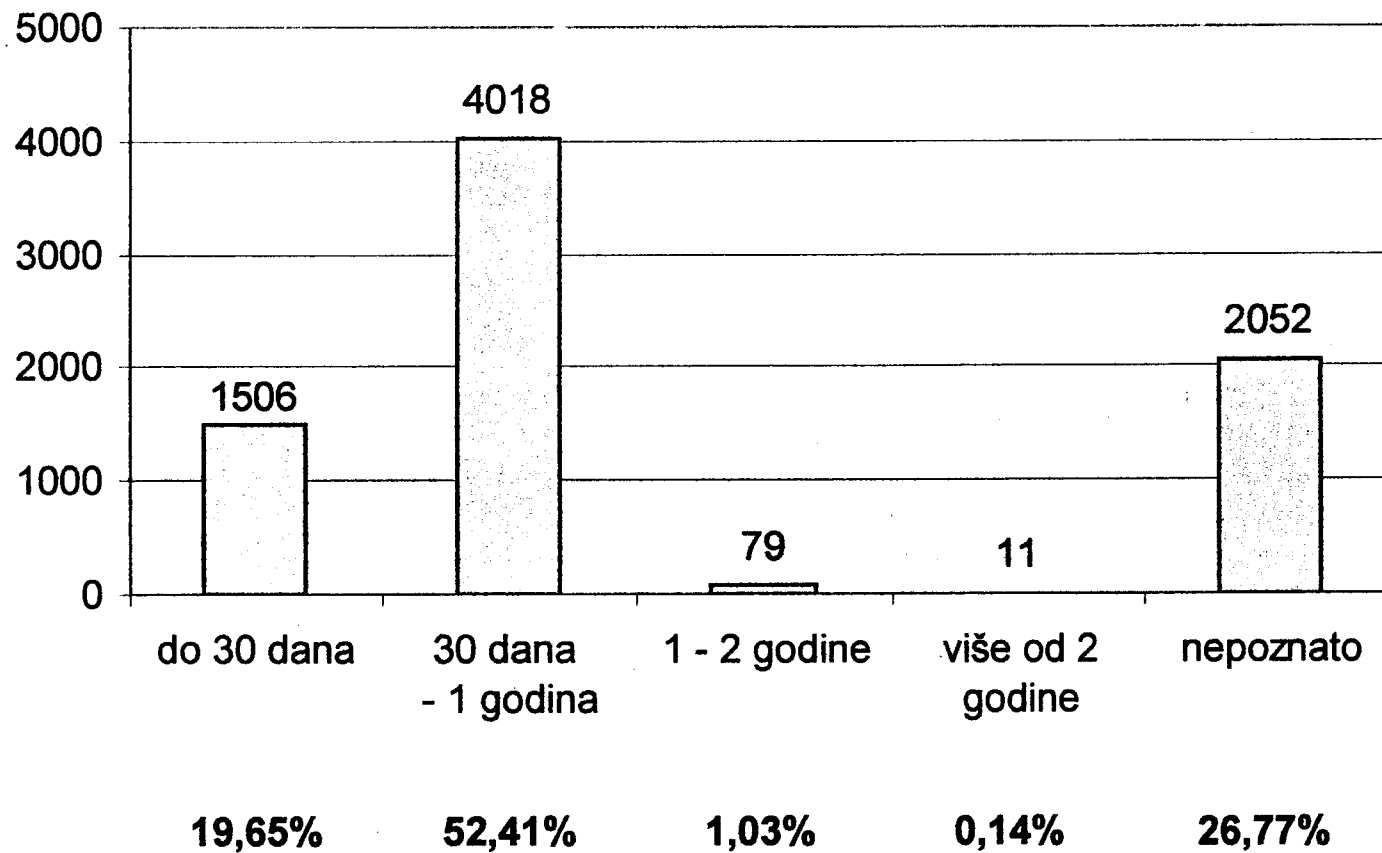
Dob zatočenika

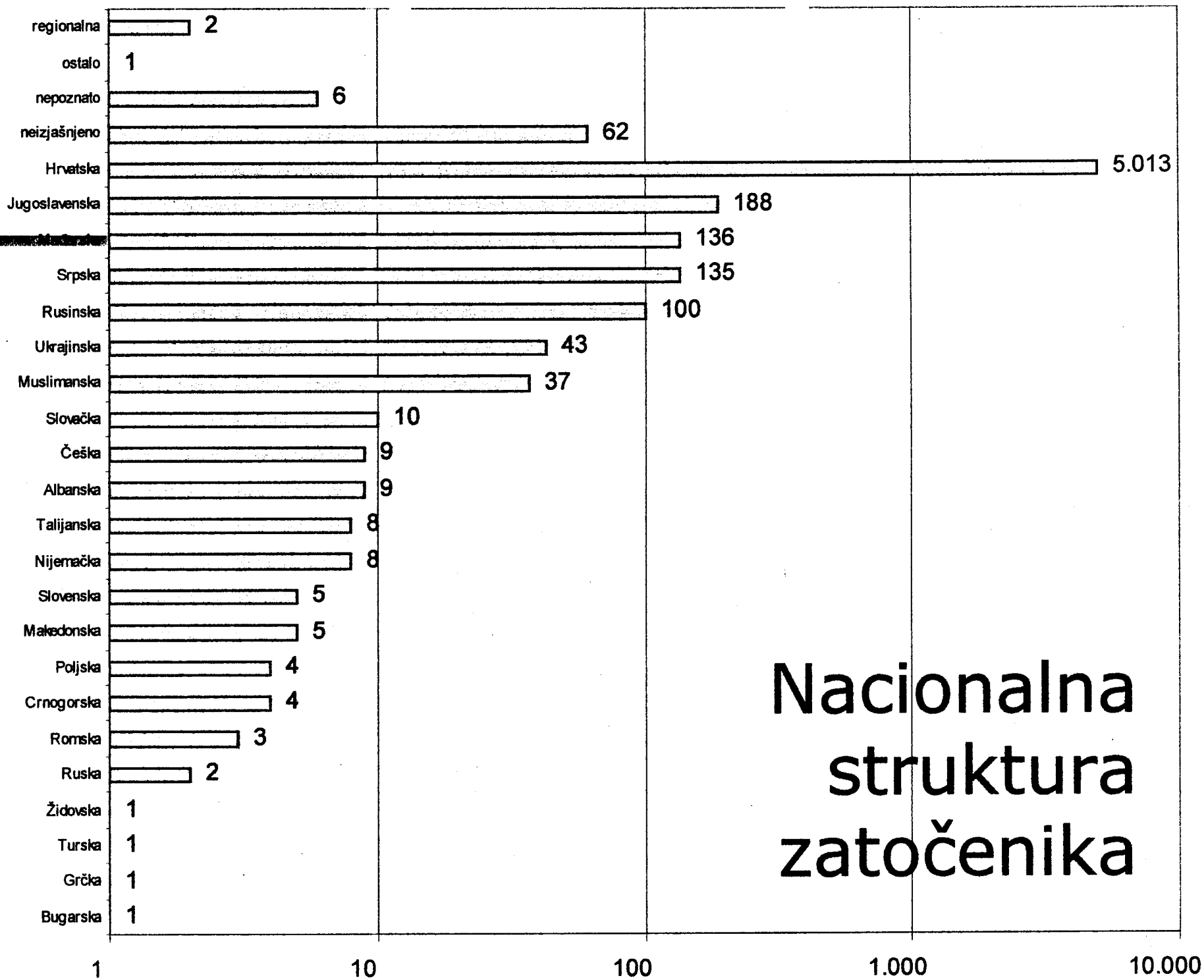

Trajanje zatočenja

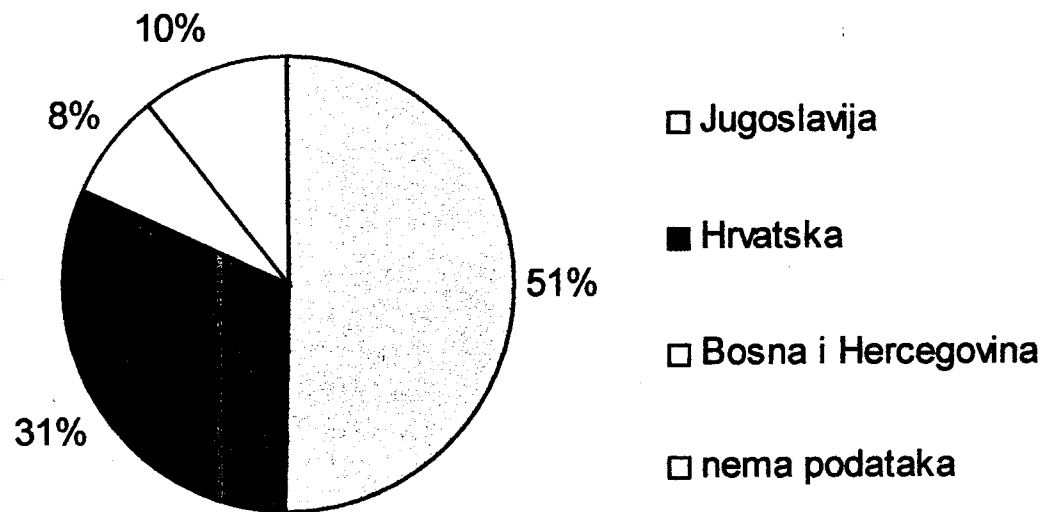
Izvor: Državni zavod za statistiku
(upareno je 5.794 od 7.666 zapisa, odnosno 75,58%)

Nacionalna struktura zatočenika

Logori po državama

Jugoslavija	3.862
Srbija	3.513
Crna Gora	349
Hrvatska	2.404
Bosna i Hercegovina	598
nema podataka	802
ukupno	7.666

Logori po državama

Jugoslavija	3.862
Srbija	3.513
Crna Gora	349
Hrvatska	2.404
Bosna i Hercegovina	598
nema podataka	802
ukupno	7.666

Bosna i Hercegovina	598
Manjača	391
Bileća	131
Sarajevo	24
Banja Luka	18
Batković	15
Zenica	5
Tuzla	3
Trebinje	3
Doboj	2
Mostar	2
Konjic	1
Foča (KPD)	1
Baljevac	1
Modriča	1

nema podataka 802

Srbija	3.513
Sremska Mitrovica	1.656
Stajićevo	661
Begejci	555
Niš (zatvor)	447
VIZ Beograd	121
Šid	23
Beograd-centralni	15
Novi Sad	14
Valjevo (zatvor)	11
Padinska Skela	5
Sombor	3
Bubanj Potok	2
Odžaci	2
Subotica	2
Vršac	2
Ečka (Zrenjanin)	1
Ruma	1
Zaječar	1
Crna Gora	349
Morinj	346
Kumbor	3

Hrvatska	2.404
Vukovar	723
Knin	671
Stara Gradiška	256
Glina	203
St. Gradiška (Bučje)	133
Beli Manastir	66
Borovo Selo	52
Vojnić	45
Benkovac	43
Vupik	39
Ernestinovo	35
Dalj	29
Plaški - Korenica	22
Jagodnjak	15
Darda	9
Slunj	8
Šamarica	7
Velika Peratovica	7
Korenica	5
Okučani	5
Berak	4
Bučje	4
Hrvatska Kostajnica	3
Mikluševci	2
Sekulinci	2
Đeletovci	1
Bijela (Darugar)	1
Gvozd	1
Petrinja	1
Stari Jankovci	1

00499540

IT-02-54-T
The Prosecutor
Slobodan Milošević
Croatia

Exhibit # _____
Date Admitted: _____
OTP Reference # C 4406

KOMANDA 2. VOJNE OBLASTI
P. broj 31/103-6-1
09. Januar 1992. godine

VOJNA TAJNA
POŠTANSKI
NA LIČNOST

ARHIVA

NA LIČNOST

Na osnovu naredjenja Načelnika GS OS SFRJ broj 2260-1 od 12. 12. 1991. godine, a u cilju poštivanja propisa i sprečavanja eventualne zloupotrebe kod opremanja jedinica TO sa sredstvima NVO iz rezervi JNA,

N A R E D J U J E M

1.- Popunu jedinica TO NVO vršiti isključivo u skladu s važećim propisima. Komande i štabovi TO zahteve za popunu svojih jedinica sa sredstvima NVO dostavljaju komandi jedinica JNA u čijoj zoni odgovornosti se nalaze.

Zahteve za popunu dostavljati SSNO preko nadležnih organa TO, a za jedinice angažovane u sastavima jedinica JNA preko komandi Korpusa Komandi 2. VO.

2.- Komanda 2. VO analiziraće primljene zahteve, ceniti njihovu opravdanost i prosledjivati SSNO, radi dobijanja saglasnosti i rešenja za ustupanje sredstava NVO i ostalih neborbenih sredstava jedinicama TO.

Komande - štabovi TO u svojim zahtevima moraju voditi računa o stvarnim potrebama, nameni i obučenosti svojih sastava za upotrebu dodeljenih sredstava.

3.- Komanda 608. TSB SSNO, će nakon odobrenja taktičkih nosilaca (rodova i službi SSNO), pripremati rešenja za ustupanje sredstava NVO jedinicama TO.

4.- Komande korpusa i pozadinskih baza su obavezne da izveštavaju taktičke nosioce ove komande o realizaciji donetih rešenja o ustupanju sredstava NVO jedinicama TO.

5.- Materijalno zaduženje komandi - štabova jedinica TO sa dodeljenim sredstvima NVO iz rezervi JNA, vršiti u duhu postojećih propisa o materijalnom knjigovodstvu i evidenciji u JNA.

6.- Snabdevanje angažovanih jedinica TO borbenim potrebama, po osnovi utroška, vršiti ograničeno preko jedinica - ustanova na koje su dodeljene po šemi opremanja i opremanja. Postupak je u svemu isti kao i za sve jedinice opremanja.

IS/VV

K O M A N D A N T
general-pukovnik
Milorad Kukanjac

TEHNIČKA UPRAVA SSNO

Por.br. 2268-1

31-12-1991

00499541

92
VOJNA
POVERLJIVO

Opremanje jedinica TO
sa sredstvima NVO.-

Od početka borbenih dejstava, formirane jedinice TO, neposredno ili preko svojih štabova obraćale su se direktno SSNO za popunu sa sredstvima NVO iz rezervi JNA.

U vreme kada su postojali uslovi, vršeno je opremanje tih jedinica neposredno dodelom sredstava NVO od strane taktičkih nosilaca (rodova i službi SSNO) preko 608. TSB SSNO, SSNO i Komanda NVO. Zbog velikog broja zahteva i teškoća da se to i dalje vrši na nivou SSNO, a da bi se i dalje poštovali propisi i na taj način sprečile eventualne zloupotrebe,

N A R E D J U J E M:

1.- Popunu jedinica TO NVO vršiti isključivo u skladu sa važećim propisima. Komande - štabovi TO zahteve za popunu svojih jedinica sa sredstvima NVO dostavljajuće ubuduće komandi jedinice JNA u toj zoni odgovornosti se nalaze. Zahteve za popunu dostavljati SSNO preko nadležnih organa TO, a za jedinice angažovane u sastavu JNA preko jedinica i komandi JNA.

2.- Nadležni organi SSNO, analizirajući primljene zahteve i u skladu sa procenjenim potrebama i mogućnostima dajuće saglasnost na vrstu NVO i jedinicu koja će odobreno NVO predati TO.

3.- Komanda 608. TSB SSNO, će nakon odobrenja taktičkih nosilaca (rodova i službi SSNO), pripremati rešenja za ustupanje sredstava NVO jedinicama TO.

Prilikom donošenja rešenja o ustupanju sredstava NVO ili predaji na drugi način, voditi računa o stvarnim potrebama, nameni i obučenosti sastava jedinica TO za upotrebu dodeljenih sredstava.

4.- Komanda 608. TSB SSNO je obavezna da izveštava taktičke nosioce (rodove i službe SSNO) o realizaciji donetih rešenja o ustupanju sredstava NVO jedinicama TO.

5.- Materijalno zaduženje komandi - štabova jedinica TO sa dodeljenim sredstvima NVO iz rezervi JNA, izvršiti u duhu postojećih propisa o materijalnom knjigovodstvu i evidenciji u JNA.

6. Snabdevanje angažovanih jedinica TO borbenim potrebama, po osnovi utrosaka, vršiti organizovano preko jedinica na koje su oslonjeni po šemi pozadinskog opskrbljivanja. Opskrbljivanje je u svemu isti kao i za sve jedinice ojačanja.

7.- Naredjenje dostaviti svim Komandama-Štabovima TO 1. nivoa do nivoa brigade.

JK/IM

NAČELNIK GENERALŠTABA
ORUŽANIH SNAGA SFRJ
general-pukovnik
Blagoje Adžić

op. cr. 92 / 84

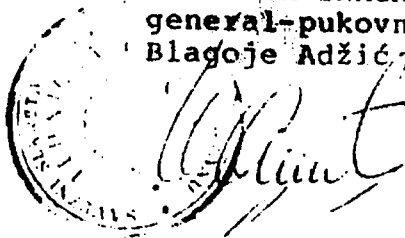

Exhibit # _____

Date Admitted: _____

OTP Reference # B756

E 253-1

00341201

KOMANDA 1. KRAJIŠKOG KORPUSA

Strogo pov.br. 397-253/1-92

31.07.1992. godine

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO
Prilog broj _____
Primj. broj 1

Z A P O V I J E S T

ZA ODBRANU, OBEZBJEDJENJE TERITORIJE I OFANZIVNA DEJSTVA

Op.broj 3

00841203

KOMANDA 1. KRAJIŠKOG KORPUSA
Strogo pov.broj 397-253/1-92
31.07.1992.godine
D o b o j

VOJNA TAJNA
STROGO POVJERLJIVO

Prilog broj _____
Primj. broj _____

KOMANDI _____

Z A P O V I J E S T

ZA ODBRANU, OBEZBJEDJENJE TERITORIJE I OFANZIVNA DEJSTVA

Sekcija 1 : 100000 Sisak 371, Bos.Dubica 372, Nova Gradiška 373,
Sl.Požega 374, Sl.Brod 375, Bos.Krupa 421,
Prijedor 422, B.Luka 423, Derвента 424, Doboj
425, Jajce 473, Zenica 474 i Vareš 475

I.- NEPRIJATELJ

Na celom prostoru & zone odgovornosti 1. KK, Hrvatsko-Muslimanske snage BiH u sadejstvu sa HV nastavljaju sa ofanzivnim dejstvima u cilju osvajanja srpskih teritorija, nanošenja što većih gubitaka Srpskom narodu.

U toku izvodjenja dosadašnjih b/d neprijatelj je primjenjivao razne vrste genocida prema Srpskom narodu, a često puta i prema sopstvenom narodu želeći to prikazati Medjunarodnoj javnosti da to čini Vojska SR BiH i tako priželjkivajući stranu intervenciju na teritoriju SR BiH, RSK i SRJ.

U dosadašnjim dejstvima, a na osnovu naše procene i prikupljenih obaveštajno-bezbednosnih podataka može se zaključiti: da ustaše ne poštuju primirje, da isto koristi za dovodjenje svežih i pregrupisanje postojećih snaga radi ostvarivanja svojih ciljeva. Aktivnost, jačina i namera neprijatelja na pojedinim pravcima u zoni b/d 1. KK je sledeća:

a) Bosanska Posavina:

- Na Brodsko-Derventskom pravcu neprijatelj je angažovao snage jačine oko 6 brigada HV (101, 103, 3. Osječka br., 153. Veliko Gorička, 2. br.Dugo Selo, 1. A Zagrebačka).

00841203

Na ovom prostoru cenimo da je jačina neprijateljskih snaga oko 10000 ustaša. Položaji su veoma dobro utvrđeni i zaprečeni, imaju dobru art. i minobacačku podršku dejstvujući sa teritorije RH, primenjuje zasedno dejstvo i ubacivanje DTG. Reku Savu na odseku Bos.Dubočac - Bos.Brod prelaze na 4 mesta (most Sl.Brod - Bos.Brod, pontonski most N.Selo - s.Kaniža i dva skelska mesta prelaza u s.Sijekovac i s.Korače). Po gubljenju važnijih objekata: Cer, Plehan, Kulina, Derventa, Babiño brdo i Obodni kanal, našao se u vrlo nezavidnom taktičkom položaju ali još uvek u opasnom mostobranu.

Najvjerovatnije da će neprijatelj u narednim dejstvima težiti da povрати Derventu, Plehan, Cer i tako stvori uslove za presecanje koridora, prodor ka Doboju i spajanje sa snagama iz centralne Bosne.

- Na pravcu Svilaj - Odžak - Modriča, neprijatelj je angažovao snage jačine 4 - 5 brigada HV (102, 105, 106, 107, 108 br. Sve ove snage su proterane severno od r.Sava i stalno vrše razne provokacije otvarajući artiljerijsku, minobacačku i vatru iz VBR i tako krše potpisano primirje. U svojim dejstvima primenjivao je taktiku kao na Brodsko-Dervenskom pravcu.

Namera ustaša za dalja dejstva je sledeća: U pogodnom momentu, koristeći iznenadjenje forsirati r.Sava, stvoriti mostobran, uvesti jače OMJ snage i pokušati osvoiti širi prostor Odžaka i Modriče, a potom deo snaga angažovati u pravcu Gradačca, spoiti se sa Hrvatsko-Muslimanskim snagama i produžiti ka Srebreniku i Gračanici, a delom snaga iz Modriče dolinom r.Bosna produžiti dejstva ka Doboju i spojiti se sa Muslimansko-Hrvatskim snagama u širem rejonu Tešanj, Maglaj, Zavidovići, Žepče i Zenica.

- Sa postojećeg mostobrana: Orašje, s.Tolisa, s.D.Mahala, s.Domaljevac i Oštra Luka, neprijatelj će težiti ofanzivnim dejstvima, što pre se spoiti sa snagama u Gradačcu, s.Ulice, s.Brko i s.Rahić i tako preseći postojeći koridor i stvoriti uslove za dalja dejstva.

Obaveštajno-bezbednosni podaci govore da neprijatelj užurbano vrši koncentraciju jakih snaga na širem prostoru Spačve, Županje i Babine Grede sa ciljem angažovanja na pomenutom pravcu. U odbrani postojećeg mostobrana u dosadašnjim dejstvima angažovao je 3 brigade HV. A u narednim ofanzivnim dejstvima najverovatnije bi angažovao novih 3 - 4 brigade.

Kao zaključak možemo reći da na prostoru Bosanske posavine neprijatelj angažuje oko 16 - 18 brigada Hrvatsko-Muslimanske vojske. Ove snage su uglavnom do sada učestvovala u borbama i pretrpile osetne gubitke, moral im je dosta oslabljen, te Hrvatske snage često prinudnim putem prisiljavaju izbeglice Muslimanskog naroda da stupe u prve borbene redove.

b) Širi prostor D o b o j a:

Doboj, kao demografski, industrijski, kulturni i saobraćajni centar predstavlja veoma važan objekat za ostvarivanje postavljenih ciljeva Hrvatsko-Muslimanskih snaga. Snage Hrvatsko-Muslimanske vojske na ovom prostoru iz Doboja, Tešnja, Maglaja, Zavidovića i Žepče, kao i iz Gračanice, Srebrenika cenimo da su jačine od 15 - 18.000 naoružanih Hrvatsko-Muslimanskih vojnika. U dosadašnjim dejstvima ove snage ispoljile su težnju za proširenjem i zauzimanjem novih gradova i prostora, kao što je Doboj i Teslić. Primenjivali su zasedna, iznenadna i prepadna dejstva i ubacivanje DTG. Cenimo da će u narednim dejstvima neprijatelj na ovom prostoru pokušati zadržati postojeće položaje i zauzeti gradove Doboj i Teslić i time stvoriti povoljne uslove za ostvarenje konačnog cilja Hrvatsko-Muslimanskih snaga.

c) Dolina r. Vrbas i r. Vrbanja:

Na pravcu Bugojno - D. Vakuf - Jajce, neprijatelj je u dosadašnjim dejstvima angažovao oko 3 brigade HOV i oko 6 četa "Zelenih beretki". Cilj dejstva ovih snaga je:

stavljanje pod kontrolu doline r.Vrbaš do Jajca, zauzeti D.Vakuf i izvršiti deblokadu Jajca i tako stvoriti uslove za dejstvo ka Mrkonjić Gradu i Banja Luci. Dejstvom ovih snaga obezbjeđuje se razvoj industrije i proizvodnje naoružanja i municije i druge vojne opreme (N.Travnik, Bugojno, Travnik, Vitez i Zenica). Na ovom prostoru posebno je značajno područje Pougarka gde je neprijatelj koncentrisao snage jačine i brigade NOV i oko 4 čete "Zelenih beretki" u cilju kontrole komunikacije Travnik, Jajce i dejstvo ka objektu Vlašić.

Dolinom r.Vrbanje neprijatelj nastoji da stavi pod svoju kontrolu ovo područje dejstvujući na pravcu: Kotor Varoš - Čelinac - Vrbanja - Banja Luka, a delom snaga pokušavaju da se spoje sa snagama koje iz doline r.Lašva preko Gluhe Bukovice napadaju ka Kotor Varošu. Na ovom području neprijatelj bi angažovao snage jačine do 1500 naoružanih ustaša.

d) Dolina r. Sana:

Područje S.Mosta, Prijedora i Bosanskog Novog je dosta složeno i izloženo čestim provokacijama i dejstvima neprijateljskih DTG posebno na širem prostoru KOZARE. Očekivati je da iz šireg rejona Cazinske Krajine neprijatelj u pogodnom momentu usmeri svoja dejstva ka Sanskom Mostu, Prijedoru i Kostajnici u cilju zaštite Muslimansko-Hrvatskog stanovništva.

2.- ZADATAK 1. KRAJIŠKOG KORPUSA

U sadejstvu sa 2. KrK i IBK upornom i aktivnom odbranom slomiti napad ustaških snaga, a potom preći u ofanzivu, osloboditi Bjelo Brdo, Koraće, Bos.Brod, Orašje, Oštru Luku i Domaljevac, izbiti na r.Savu, odbaciti neprijatelja južno od komunikacije Teslić - Dobož, delom snaga osloboditi Gračanicu, Gradačac, spojiti se sa snagama Smoluća. Preseći komunikaciju Tuzla - Gradačac i izvršiti rasecanje snaga na pravcu: Komušina - Crni Vrh - Maglaj.

Osloboditi Pougjarje, zauzeti Travnik i Turbe i spojiti se sa snagama na pravcu: Teslić - Doboj, obezbediti severnu granicu na liniji: r.Sava - r.Una, delom snaga biti u gotovosti na pravcu Brčko - Bijeljina.

Gotovost za odbranu 02.08.1992. u 19,00 časova, a za ofanzivna dejstva po posebnom naredjenju.

3.- S U S E D I

Desno na pravcu: Brčko - Tuzla, dejstvo izvodi IBK sa zadatkom nedozvoliti prodor neprijateljskih snaga na pravcu: Brčko-Gradačac i Tuzla - Gradačac.

Levo na pravcu: Bihać - Krupa - Glamoč - Kupres, dejstvo izvodi 2. KrK sa zadatkom: sprečiti prodor ustačkih snaga na pravcu: Bihać - Krupa i Livno - Kupres.

4.- O D L U Č I O S A M:

U sadejstvu sa IBK i 2. KrK i podršku avijacije po svaku cenu zadržati dosadašnje položaje grupišući g/s na pravcu Brod - Derventa - Doboj - Teslić, a p/s na pravcima: Odžak - Gradačac - Gračanica, Travnik - D.Vakuf - Jajce, Bos.Novi - Prijedor - B.Luka, Vlašić - Skender Vakuf - B.Luka. Cilj - upornom i aktivnom odbranom, osloncem na povoljno zemljište i prirodne prepreke i masovno zaprečavanje slomiti napad ustaško-muslimanskih snaga naneti mu što veće gubitke. Dovodjenjem snaga iz dubine preduzeti ofanzivna dejstva, izbaciti ga sa Srpske teritorije severno od r.Save i r.Une i odbaciti ga od komunikacije: Brčko - Gračanica - Doboj - Teslić.

Prednji kraj odbrane imati na sada dostignutim linijama.

131A500

Operativni raspored: snage za odbranu, snage za ofanzivna dejstva, snage za vatrenu podršku, inženjerijsko i pozadinsko obezbjedjenje i komandovanje b/d.

Podržava avijacija po zahtevu.

5.- ZADACI POTČINJENIM JEDINICAMA

5.1. TG-1

U sadašnjem rasporedu biti u gotovosti za upornu odbranu i aktivna dejstva. Posebnu pažnju posvetiti inženjerijskom uređenju, zaprečavanju i maskiranju, organizovati sistem osmatranja, izvidjanja i kontrole i eventualnog pokušaja prelaza ustaških snaga preko r.Sava. Napad ustaških snaga očekivati je sa pravca: Babina Greda - Bos.Šamac - Modriča i Vrpolje - V.Kopanica - Novi Grad - Odžak - Modriča. Organizovati sadejstvo sa: desno, BG-2, levo, sa TG-2.

Podržava KARG-1 i avijacija po zahtevu.

KM u rejonu Odžak.

5.2. TG-2

U sadejstvu sa TG-1 i TG-3 organizuje upornu i aktivnu odbranu uz primenu masovnog zaprečavanja i izradu skloništa i zaklona za ljudstvo i tehniku, sprečiti svaki pokušaj nasilnog prodora preko r.Sava, a posebno sa pravca: D.Bebrina - Velika Vrućica i G.Bebrina - Liješće - V.Vrućica. Biti u gotovosti za izvodjenje aktivnih dejstava i odbijanje protiv napada sa pravca B.Brod - G.Liješće - Brusnica.

Podržava KARG-1 i avijacija po zahtevu.

KM u rejonu s.Podnovlje.

5.3. TG-3

U sadejstvu sa TG-2 i lakom brigadom Srbac, organizuje odbranu na dostignutoj liniji koristeći pogodne zemljišne objekte uz primenu raznovrsnog zaprečavanja i utvrđivanja sprečiti prodor ustaških snaga sa pravca: Bos.Brod - N.Selo - Zborište - Derventa i Bos.Dubočac - Derventa.

Biti u gotovosti za napad na pravcima: s.Zborište - s.N.Selo - Bos.Brodi s.Begluci - Babino brdo - Bos.Dubočac.

Naneti ustašama što veće gubitke, izbiti na desnu obalu r.Sava, organizovati odbranu i uporno je braniti.

Podržava KARG-1 i avijacija po zahtevu.

KM u s.Plehan.

5.4. TG-4

Sastava: 5. pbr, 3/43. mtbr, 3/16.mtbr, 1/11. pbr i bat/6.pbr sa sredstvima podrške u sadejstvu sa Posavskom brigadom i TG-1 blokira Gradačac, a sa pravca: s.Avramovina - Donja Mionica - Gradačac, raseca neprijateljske snage, a potom vrši postupno čišćenje, oslobadjanje Gradačca, D.Mionice i G. i D.Tramošnice.

Po izvršenju ovog zadatka organizovati odbranu i biti u gotovosti za sprečavanje p/n sa pravca: Srebrenik - Gradačac.

Podržava KARG-1 i avijacija po zahtevu.

KM u rejonu s.G.Krečane.

Komandant TG-4 Komandant 5. pbr.

5.5. TG-5

Sastava 1. i 2. Srpsko-Ozrenska brigada, Teslička brigada, Trebavska brigada i Komanda odbrane grada Doboja, u sadejstvu sa

00841217

snagama 22. Ipbr, organizuje upornu i aktivnu odbranu doline r.Spreče, r.Bosne, šireg prostora Doboj i Teslić. Ofanzivnim dejstvima zauzeti pogodne zemljišne objekte severno od r.Usora, preseći komunikaciju Tešanj - N.Šeher, na pravcu: Teslić - Crni Vrh - Maglaj, okružiti neprijateljske snage u širem rejonu Tešanj i postupno ih uništavati.

Istovremeno polu-okružene snage u širem rejonu Zavidovići, preseći dolinom r.Krivaja uz istovremeni obuhvat sa severa i juga dolinom r.Bosne potpuno okružiti neprijatelja i postupno ga uništavati u širem rejonu Zavidovići.

Deblokirati blokirane naše snage u rejonu s.Smoluća, preseći komunikaciju Gračanica - Lukavac i Tuzla - Srebrenik i tako onemogućiti pothranjivanje ustaških snaga u širem rejonu Gradačac. Snagama Trebavske brigade i 1. Srpske Ozrenske brigade preseći komunikaciju Gračanica - Doboj, blokirati Gračanicu, okružiti ustaške snage na Trebavi i postupno ih uništavati.

Podržava KARG-1 i avijacija po zahtevu.

KM u reonu Doboj.

Komandant TG-5, Komandant OG Doboj.

5.6. BG-2

U sadejstvu sa 1. Od.Posavske birgade, delovima snaga IBK i snagama MUP-a blokirati stvoreni mostobran u rejonu Orašje, Tolisa, D.Mahala, Domaljevac, Oštra Luka i s. Matići, g/s sa pravca: s.Matići - Orašje napada i u bližem zadatku zauzeti s.Matići, s.Bok i s.Oštra Luka, a potom obuhvatnim dejstvima zauzeti Orašje, s.Tolisu, s.G.Mahalu i s.Domaljevac, izbiti na r.Sava i organizovati odbranu. Biti u gotovosti, a odbijanje p/n sa pravca: Brčko - s.Lončari.

Podržava KARG-1 i avijacija po zahtevu.

KM u rejonu s.Pelagićevo.

00841217

5.7. OG - PRIJEDOR

Sastava: delovi 43. mtbr, ~~i delovi~~ 10. pd i novoformirane jedinice, zadatak: uspostaviti rukovodjenje i komandovanje svim sastavima, objediniti zone odgovornosti potčinjenih sastava i produžiti upornom odbranom, aktivnim dejstvima i neprekidnom kontrolom teritorije, Obezbediti komuniciranje pravcima: Bos.Novi - Prijedor - B.Luka i s.Knežica - Prijedor - Sanski Most - Ključ. Produžiti sa eliminisanjem kriznih žarišta i sprečiti pojavljivanje novih izvora sukoba. Biti u gotovosti za sprečavanje ofanzivnih dejstava neprijateljskih snaga iz Cazinske Kraine prema Prijedoru i Banja Luci.

Podržava KARG-1 i avijacija po zahtevu.

KM u rejonu Prijedor.

5.8. 30. pd

U sadašnjem rasporedu produžiti sa upornom odbranom, aktivnim dejstvima i stalnom kontrolom teritorije zatvoriti pravce koji iz Travnika i Bugojna izvode ka Bugojnom i Jajcu.

Po stvorenim uslovima zauzeti grad Jajce, uspostaviti punu kontrolu i organizovati funkcionisanje organa vlasti.

U sadejstvu sa 22. lpbr zauzeti Pougjarje i preseći komunikaciju Turbe - Hamandžići - Jajce.

Biti u gotovosti ~~za~~ za odbijanje p/n sa pravca Bugojno - D.Vakuf i sa pravca Travnik - Jajce.

Podržava KARG-1 i avijacija po zahtevu.

KM u rejonu Kula (Mrkonjić Grad).

5.9. 22. lpbr

U sadašnjem rasporedu produžiti sa upornom odbranom, aktivnim dejstvima i neprekidnom kontrolom teritorije. Nedoovoliti prodor neprijateljskih snaga iz doline r.Lašve preko Gluhe Bukovice i spajanje sa ustaškim snagama u dolini r.Vrbanja.

Delom snaga u sadejstvu sa delovima 30. pd blokirati Turbe i Travnik, preseći komunikaciju Travnik - Turbe - Hamandžić - Jajce i pristupiti čišćenju Pougarka.

Delom snaga pod kontrolom držati Kotor Varoš i u pogodnom momentu zauzeti s.Sokoline i s.Jakotinu, dok s.Večiće držati u blokadi. Preduzeti mere kontrole teritorije u cilju sprečavanja ubacivanja DTG. Delom snaga sadejstvovati TG-5 kmoja izvodi b/d na pravcu Tešanj - Teslić - Borja.

Podržava KARG-1 i avijacija po zahtevu.

KM u rejonu S.Vakuf.

5.10. 1. Okbr

Biti u gotovosti za sprečavanje eventualnog prodora ustaških snaga sa pravca Okučani - Bos.Gradiška - B.Luka i Srbac - Laktaši - B.Luka. U slučaju nemira u širem rejonu B.Luka biti u gotovosti za intervenciju po dobijenom naredjenju.

Sadejstvovati grupi lakih brigada B.Luka.

KM Bosanski Aleksandrovac.

5.11. GRUPA LAKIH BIRGADA B.Luka

U sadejstvu sa snagama MUP-a i jedinicama 1. KK u garnizonu ostvariti potpunu kontrolu na širem prostoru B.Luke, sprečiti medjunacionalni sukob, uništavanje imovine i zaštitu vojnih objekata, a posebno na pravcima B.Luka - Prijedor i B.Luka - Vrbanja - Kotor Varoš, posebnu pažnju obratiti na područje Šehera, Mejdana i s.Debeljaka.

KM B.Luka.

5.12. 29. rabr

Vatreni položaj osnovni za 1. rad: s.Šahinovići, s.Javorani TT-708, 2. rad u rejonu s.G.Branešći TT-322, s.Smolići.

KM u rejonu s.Brezičani.

00841223

Z A D A C I

- Priprema dejstvo po rejonima: Novo Selo, Bos.Brod, Sl.Brod, Sibinj, Bos.Stupnik, Lužani, Bugojno, Travnik i N.Travnik.

6.- VATRENA PODRŠKA

a) A v i j a c i j s k a

Upotrebu avijacije i helikoptera vršiti prema nastaloj situaciji, upućivanjem zahtjeva Komandi 1. KK.

b) Artiljerijska podrška

1. map (-2. i 4. had 122 mm, tad 155 mm i baterija VBR 128 mm) u gotovosti za podršku snaga Korpusa prema planu dejstva artiljerije.

7.- P V O

Težište PVB imati na zaštiti OMJ KM i ARJ.

1. Lap PVO angažovati za organizaciju i zaštitu 1. map-a, a pridate jedinice lapa angažuju komandanti po svom planu.

Podatke o situaciji u vazдушnom prostoru pratiti slušanjem talasa obavještavanja CVOJ-1 lap PVO. Pored toga podatke primati od sopstvenih VOST-ova i po mogućnosti drugih organa osmatranja i javljanja.

U svim jedinicama imati osmatrače vazdušnog prostora.

Najava i prijava letova sopstvene avijacije vršiće se sa OC 1. KK, vezom komandovanja.

U toku dovodjenja i razvodjenja jedinica primenjivati sve mere PVZ.

SSR 1500

8. INŽINJERIJSKO OBEZBJEDJENJE

Težište inženjerijskog obezbjedjenja imati na obezbjedjenju kretanja i zaprečavanju. Inž.jedinice angažovati na obezbjedjenju kretanja, izradi prolaza u MEP, raščišćavanju i uklanjanju fortifikacijskih i drugih prepreka. Odelenje lansirnih mostova imati u gotovosti za brzo premošćavanje prirodnih i veštačkih prepreka.

PGZ-1 jačine pion četa polazni rejon s.Rudanka, pravci zaprečavanja: Modriča - Odžak - N.Grad, Derventa - Bos.Brod i Doboј - Gračanica.

KM 1. inzp Laktaši.

1. pontb i 670 pontb organizuju i uspostavljaju mostovna mesta prelaza preko r.Bosna u rejonu s.Vranjak, Dugo Polje i u rejonu s.Miloševac, skelsko mesto prelaza uspostavlja preko r.Bosna u rejonu s.Koprivna i Modriča.

KM 670. pontb s.Vranjak.

KM 1. pontb u s.Trošeljci.

9.- PNHBO

Težište mera PNHBOb imati na pravovremenom i neprekidnom preduzimanju opštih mera, mera NHB zaštite i otkrivanju indikatora za upotrebu hemijskih sredstava od strane neprijatelja, što ostvariti upotrebom formacijskih sredstava i jedinicama ABHO, osloncem na teritoriju i korišćenjem mesnih sredstava i kapaciteta.

Posebnu pažnju posvetiti PNHBOb jedinica koje izvode ofanzivna dejstva na pravcu: Doboј - Modriča i Derventa - Modriča i pravcima dovodjenja i manevra jedinica u sastavu 1. KK od specijalnih hemijskih sredstava i otrovnog talasa pri hemijskim havarijama. PNHBOb ostvariti korišćenjem formacijskih i mjesnih sredstava za ličnu zaštitu, RHB dekontaminaciju i podešavanjem objekata za ličnu i kolektivnu NHB zaštitu.

Na nivou korpusa obezbediti jedinstven sistem NHB kontrole, povezivanjem opšte - vojnog, radarskog osmatranja - izvidjanja i jedinica ABHO sa odgovarajućim organima uprave (služba Oio i RBHz) i štabovima CZ u zonama odgovornosti.

Naročitu pažnju posvetiti pravovremenom otklanjanju NHB opasnosti, preduzimanjem mera zaštite, brzom i efikasnom otklanjanju posledica od eventualne upotrebe hemijskih sredstava, otrovnih gasova eventualnih havarija hemijskih postrojenja i požara.

U svim samostalnim brigadama i divizijama korpusa predvideti formiranje OdZOP, a u lbr, brigadama TO, pukovima i bataljonima - divizionima ekipe za otklanjanje posledica hemijskog oružja, otrovnih gasova eventualnih havarija hemijskih postrojenja i požara.

1. ČABHO (-3/1) razmešta se u rejon Dobrnja - kasarna u spremnosti za izvršenje namenskih zadataka. U zoni rasporeda organizovati NHB kontrolu po sledećem:

- OSt ABHO u rejonu s.Dobrnja tt 606 Bojanića Glavica, naredno Banja Luka - s.Dragulić.

- O ABHO-1 u rejonu s.Dobrnja tt 834, Miljevića Glavica, a naredna s.Ramić k. 261 Crkvine.

- IP ABHO-1 na putevima: dobrnja - Banja Luka - bos.Gradiška i Dobrnja - B.Luka - Prnjavor.

- 2./1. ČABHO za dekontaminaciju, biti u gotovosti za dotur vode za piće, kupanje vojnika i eventualno gašenje požara na pravcu: Dobrnja - Mrkonjić Grad.

Signalima "METEOR" dati apsolutni prioritet na sredstvima veze.

OdZOP-5:

U slučaju upotrebe H/o ili havarija hemijskih postrojenja formirati privremeni korpusni OdZOP sastava:

00341229

- 1 IP ABHO iz 1./1. ČABHO
- 1 odjeljenje za dek. 3./1. ABHO
- 1 od.dozera guseničara 2. putnč - pmb/293. inžp
- 1 odjelenje hitne pomoći iz 1 snb,

sa zadatkom: H izvidjanje, obeležavanje KonZ-a, ukazivanje prve pomoći, evakuacija povredjenih, rasčišćavanje ruševina, gašenje požara.

10.- OBEZBEDJENJE B/D

a) Obaveštajno obezbedjenje

Sve jedinice će svojim snagama i sredstvima organizovati prikupljanje podataka u zoni odgovornosti sa težištem na reonu Jajce, Bugojno, Travnik i pravca: Derventa - Podnovlje - Modriča. Težište imati na otkrivanju artiljerijskih orudja, ostavljenih i ubačenih grupa i dovodjenja svežih snaga u rejonu Bosanske Posavine, Travnika, te otkrivanju pokreta neprijateljskih snaga iz Cazinske Krajine.

Pratiti aktivnost muslimansko-hrvatskog stanovništva na prostorima koji nisu zahvaćeni sukobima i blagovremeno otkriti početak, cilj i način angažovanja ovih formacija.

Posebne mere preduzimati na planu neprekidnosti izvidjanja i sprečavanja ubacivanja neprijateljskih grupa i zasednih dejstava. U toku izvodjenja pokreta, realizacije svakodnevnog snabdevanja, izvidjanjem obezbediti pokret i zaštitu komunikacija, a bočnim osiguranjem sprečiti zasedna dejstva i prepade.

b) Bezbednosno obezbedjenje

Težište bezbednosnog obezbedjenja u svim jedinicama imati na zaštiti odluke komandanta, otkrivanju i presecanju diverzantsko-terrorističke i agenturne delatnosti specijalnih snaga neprijatelja

posebno na pravcima koji iz Cazinske Krajine i doline r.Lašva izvode u zonu korpusa, kao i na prostorima sa muslimanskim i hrvatskim stanovništvom koji nisu zahvaćeni oružanim sukobima.

U svim jedinicama delom snaga biti u gotovosti za razbijanje i uništenje ubačenih DTG i drugih specijalnih snaga neprijatelja u sadejstvu sa susedima i snagama policije na terenu.

Posebnu pažnju posvetiti obezbjedjenju i zaštiti osetljivih elemenata b/r i objekata na pravcima izvodjenja pokreta i ostvariti potpunu kontrolu i ograničiti kretanje stanovništva u zoni odgovornosti. Ratne zarobljenike i nosioce neprijateljske delatnosti nakon obrade od strane obavestajno-bezbednosnih organa jedinica sa potrebnom dokumentacijom sprovoditi u logor ratnih zarobljenika i VIZ.

Obaveštajno-bezbednosne organe težišno angažovati na obavestajnim i kontraobaveštajnim zadacima, a jedinice vojne policije na zadacima obezbjedjenja, kontroli kretanja u zoni za borbu sa ubačenim i drugim specijalnim snagama neprijatelja.

11. MORALNO-PSIHOLOŠKE PRIPREME

U skladu sa predstojećim angažovanjem svake jedinice, a pre upućivanja na konkretni zadatak upoznati borce sa zadacima koji predstoje od korpusa do osnovne jedinice, a za svaku akciju obezbediti neposredne psihološke pripreme u skladu sa procenom mogućih opasnosti i situacionim momentima.

U jedinicama koje obezbedjuju i kontrolišu odredjenu teritoriju pore ukazivanja na važnost i značaj tog zadatka, težište moralne pripreme imati na: prikazivanju snaga i mogućih pravaca dejstva neprijatelja, opasnosti ubacivanja DTG, potrebe poštovanja upozorenja o sprečavanju otvaranja novih oružanih sukoba i štetnosti pojava samoudaljenja iz jedinice, kao i nepoštovanje reda i discipline.

Jedinice koje pored redovne kontrole teritorije imaju i zadatak da blokiraju određene prostore i krizna žarišta težište moralne pripreme usmerit će pored ostalog i na potrebu mogućeg angažovanja u oružanom obračunu sa snagama gde može doći do eskalacije krize (Kotor Varoš i Jajce i dr.).

Sve jedinice i oružane sastve koji se angažuju na deblokadi putnih pravaca prema SR Jugoslaviji motivisati na osnovama značaja uspostave kontrole na tim prostorima, sa stanovišta snabdevanja i životnog opskrba Srba i B.Krajini, SR Krajina i mogućnosti snabdevanja 1. i 2. KK i uopšte otvaranja prema svetu, kao i suštine poštovanja borbene discipline.

Psihološke pripreme svih boraca usmeriti na: osposobljavanje boraca da se obezbedi sadejstvo pokreta i vatre artiljerije i tenkove, mogućnosti i postupaka u zaštiti ljudi od dejstva rt.vatre neprijatelja, značaju utvrđivanja i održavanja dostignute linije, postupaka u slučaju otsecanja i okruženja i načinu sprečavanja pojava panike i dezorganizovanja. Sem u slučajevima iznenadne pojave neprijatelja zabranjuje se upotreba jedinica bez navedenih priprema.

12.- POZADINSKO OBEZBEDJENJE

Pozadinsko obezbedjenje vršiti sopstvenim snagama i sredstvima, osloncem na kapacitete teritorije i po dosadašnjoj Šemi PoOb-a. Posebnu pažnju posvetiti štednji municije i artikala hrane.

13.- KOMANDOVANJE I VEZE

Komandna mesta u dosadašnjim rejonima razmeštaja.

Vezu organizovati i realizovati po dosadašnjim planovima veze uz strogo pridržavanje mera KZ i opštih dokumenata KZ.

Redovne borbene izveštaje dostavljati do 17,00 časova, sa stanjem u 16,00 časova, a vanredne po potrebi.

KOMANDANT

General-major

[Handwritten signature]

EST 1980

00841235

Radjeno u 14 (četrnaest) primjeraka i
dostavljeno:

1. TG-1
2. TG-2
3. TG-3
4. TG-4
5. TG-5
6. BG-2
7. OG Prijedor
8. 30. pd
9. 22. lpbr
10. Grupa lbr B.Luka
11. 1. OKbr
12. KM 1.KK Dobrnja
13. IKM 1. KK Dobož
14. 89. rabr

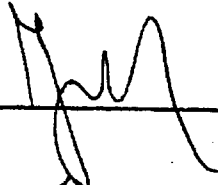
397-253/1-92.

S P I S A K

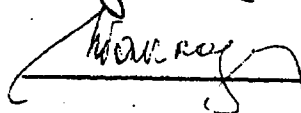
00341237

URUČENE POŠTE

1. Komanda TG-1
Str.pov.br.397-253/1-92,primj.br. 9

2. Komanda TG-2
Str.pov.br.397-253/1-92,primj.br.10

3. Komanda TG-4
Str.pov.br.397-253/1-92,primj.br.12

 17,10

4. Komanda BG-2
Str.pov.br.397-253/1-92,primj.br.14

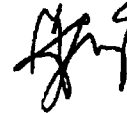

P R E D A O:

(Prigobiti zgrabno, kau.)

Ostale primjence je preuze major Čković
dana 01.08.1992. godine radi uručivanja.

00341237

KOMANDA 1. KRAJIŠKOG KORPUSA

01241454 -

Op.pov. br.459-2

21.05.1992. godine

KOMANDI

ARHIVA

Na osnovu odluke o povlačenju JNA sa teritorije BiH, došlo je do znatne transformacije armije. Svi pripadnici Savezne Republike Jugoslavije napustili su prostor BiH, a starešine i vojnici rođeni u ovoj republici vratili su se na prostor Srpske Republike BiH i ušli u sastav OS. Naime, ta okolnost i političko-bezbednosna situacija nametnula je potrebu da se formira vojska SR BiH.

1.- Političko-bezbednosna situacija na prostoru BiH neposredni je proizvod krupnih previranja poslednjih godina u svetu, a posebno u bivšim socijalističkim zemljama, kao i krvavog raspleta jugoslovenske drame. Pored prestrojavanja u sferi ideologije, politike, ekonomije, sistema društvenih vrednosti opšta razračunavanja proširila su se i na državne teritorije i njihova prekrajanja. Odavno je poznato da su oni za prekrajanja teritorije bivše Jugoslavije po meri sopstvenih interesa. Svoje prste uplele su zemlje evropske zajednice, a posebno takozvani nemački blok država koje imaju vekovne težnje za dominacijom nad ovim prostorima i koje su radi toga bezuspešno vodile i dva svetska rata. Njihove procene su da je sada pogodno vreme da te vekovne težnje ostvare, da na ovim prostorima stvore više malih patuljastih državica, veoma pogodnih za sve vrste manipulacije i zavisnosti. Jedna od takvih državica trebala je biti i BiH, u kojoj bi i dalje ostala nerešena sva ključna pitanja, a posebno odnosi između državotvornih naroda. To bi inostranim faktorima dalo mogućnosti trajnijeg gospodarenja i neprikosnovenu ulogu sudije i staratelja. Prekrajanje bivše Jugoslavije pokazalo je da se ono vrši korištenjem nacionalno-državnog separatizma. Zato se uporno odbija svaka ideja Jugoslavije i svih onih koji se zalažu za to. Sve se činilo da bi se sprečilo formiranje Savezne Republike Jugoslavije, a kada je do toga došlo ne biraju se sredstva da se ta samostalna država izoluje i razbije, iako obuhvata oko polovicu resursa bivše Jugoslavije, a otvorena je za priključivanje svih drugih naroda i prostora, ako oni to odluče.

2.- U takvim uslovima u najtežoj situaciji našao se Srpski narod u BiH i Hrvatskoj. Iako najstariji i državotvoran narod, on je izložen bezkrupuloznom obezpravljenu: pretvaranju u nacionalnu manjinu i genocidu. Srpski narod nije ni mogao ni hteo da pristane na takvo poniženje i obespravljenu. U BiH Srpski narod se politički organizovao i čvrsto je rešen da se sam izbori za svoje istorijsko pravo, nacionalno dostojanstvo i interese.

Državotvorni Srpski narod koji živi na oko 65% teritorije i predstavlja preko 35% stanovništva BiH, mora se izboriti za potpuno razgraničenje sa muslimanskim i hrvatskim narodom i formirati svoju državu. Tek nakon toga moći će da odlučuje sa kim i kako će da se udružuje i povezuje.

E233-DOAF-001.

On ne želi ništa tuđe, ništa što nije vekovno njegovo, ali nikome neće dati ni pedlja svoje teritorije.

Miroljubivom Srpskom narodu prvenstveno je stalo do mira, mirnog i pravednog rešenja svih sporova na ovim prostorima. Zato njegovo političko rukovodstvo, organi i institucije uporno iniciraju pregovore o mirnom razgraničenju. Međutim, ti miroljubivi pokušaji se ili ne prihvataju, ili uopšte ne poštuju. Neprijatelji Srpskog naroda i svih građana Srpske republike BiH su rešeni da agresijom, silom i oružjem diktiraju uslove Srpskom narodu.

3.- Da bi sprečili militantnu i zločinačku muslimansko-hrvatsku antisrpsku koaliciju i njene oružnike u ostvarivanju njihovih planova Srbi BiH su spremni i sposobni da im se suprostave svim sredstvima, pa i oružanom borbom. Radi toga je, posle proglašenja Ustava Srpske Republike BiH i konstituisanja njenih državnih organa, formirana Vojska Srpske Republike BiH, kao oružana sila Srpskog naroda.

Imenovan je i Glavni štab, a za komandanta je postavljen general-potpukovnik Ratko Mladić, koji je od početka ovog rata veoma uspešno komandovao krupnim sastavima na kninskom ratištu.

Uspostavljeni su i svi drugi bitni elementi jedinstvene organizacije i rukovodjenja i komandovanja. Ustanovljen je i jedinstven znak vojske, stilizovana srpska trobojnica za kapu i kružna stilizacija srpske trobojke sa kružnim natpisom: Vojska srpske republike BiH, za rukav.

Zadržana je uniforma dosadašnje JNA, kojim inače raspolažemo. U toku je i celokupna zakonska i druga normativna regulativa. Vojska Srpske Republike BiH je vojska Srpskog naroda, svih rodoljuba i patriota kao i svih građana spremnih da se u njenim redovima bore za pravedne ciljeve srpskog naroda, odbranu teritorijalnog integriteta republike i mira na ovim prostorima.

To je savremena i dobro organizovana vojska čija je snaga u celokupnom narodu i srpstvu i koja sa tim narodom u potpunosti deli sudbinu. Ona već do sada ima značajno pobeđničko borbena iskustvo. Na osnovu opštih i posebno njenih iskustava, ona će u narednom periodu ubrzano izrastati sve moćniju garanciju opstanka Srpskog naroda i njegove države i njihovog mirnog razvoja.

U svetu ponati i priznati moralni i borbeni kvaliteti Srpskog vojnika moraju u ovo sudbonosno vreme ne samo biti potvrđeni, nego podignuti na još viši nivo. Ova vojska se bori za istinu, slobodu i otadžbinu, za opstanak svog naroda, za mir i progres, pa zato i njeni postupci i prema svom narodu i prema neprijatelju moraju biti dostojanstveni, moralni i viteški.

Svoj narod će štiti i braniti od svih opasnosti i pomagati mu u nevoljama. Neprijatelja će tući u oružanoj borbi, a prema zarobljenim ranjenim pripadnicima neprijatelja, kao i prema civilnom stanovništvu postupiće vojnički, civilizovano i humano, prema normama međunarodnog ratnog prava. Zato se svi nivoi rukovodjenja i komandovanja moraju najenergičnije angažovati na izgradnji moralnog i borbenog lika naših pripadnika i primenjivati sve raspoložive mere u suzbijanju svih eventualnih pojava ponašanja koje bi mogle narušiti dostojanstvo i ugled toga lika.

Izgradnja moralnog i borbenog lika pripadnika naše vojske je trajan i težišni zadatak svih komandi, jedinica i starešina, pri čemu maksimalno razvijati samoinicijativnost. To mora biti stalni sadržaji obaveznih neposrednih priprema pred izvršavanje svakog zadatka, kao analiza po njihovom izvršenju.

Posebna pažnja mora se obratiti svakodnevnoj i što široj saradnji s narodom, razvijanju najpotpunijeg međusobnog poverenja i poštovanja. Srpski narod neprekidno mora potvrdjivati veru u našu vojsku, koja je sada više narodna, nego ikada u prošlosti, a vojska, svojim borbenim uspesima i ponašenjem, svoj narodni karakter.

Vojska Srpske Republike BiH ima sve pretpostavke da u potpunosti osvari svoju uzvišenu istorijsku misiju, da odbrani čast i dostojanstvo ponosnog srpskog naroda. Svi njeni pripadnici moraju dati najvši mogući doprinos izvršavanju težišnih zadataka i njenom daljem razvoju.

Sa sadržajem ove informacije upoznati sve pripadnike vojske Srpske Republike BiH, na najpogodniji način.

POKOLNIK K-DANTA ZA MV

Pukovnik

Pluvin Vukelić

K. Vukelić

E 233-D047-003

01241457

- poslati svim
jedinicama korpusa

Exhibit # _____

Date Admitted: _____

OTP Reference # B4692

TRAJNO

OP 417-2

01241355

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
Primerak br. 1

KOMANDA 5.KORPUSA
Op.str.pov.br. 417-2
o7.o5.1992.god.

Regulisanje statusa
AVL i GL.-

K O M A N D I e/e

Od Saveznog sekretarijata za NO, Personalna uprava, dobili smo akt str.pov.br. 01/48-1 od 06.maja 1992. godine, sledeceg sadržaja:

"Radi realizacije odluke Predsedništva SFRJ o transfromaciji JNA od 5.maja 1992. godine, objavljene u sredstvima javnog informisanja, obezbedjeno je da pripadnici JNA koji ostaju na teritoriji Republike BiH ili se upućuju na tu teritoriju zadržavaju sva prava kao i ostali pripadnici JNA.

U skladu s tim, a u cilju planskog i organizovanog sprovođenja ove odluke, zadržati na sadašnjim dužnostima u jedinicama i ustanovama u Bosni i Hercegovini sve pripadnike JNA koji imaju državljanstvo BiH.

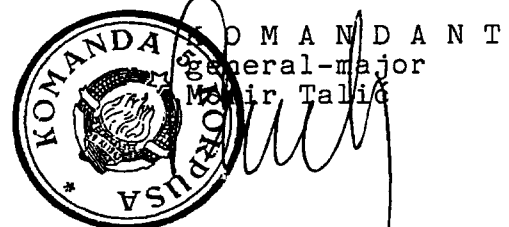
Pripadnici JNA koji nemaju državljanstvo BiH mogu ostati na sadašnjim dužnostima u republici BiH, ili se izjasniti da žele premeštaj na teritoriji Savezne republike Jugoslavije. Izjave lica koja žele biti premeštena, dostaviti Personalnoj upravi SSNO najkasnije do 12,00 časova 10.maja 1992.godine.

U ovom roku, komande čije su jedinice dislocirane izvan teritorije BiH dostaviće i spiskove sa izjavama ostalih pripadnika JNA koji žele da budu rasporedjeni na dužnosti u BiH.

Navedeni postupak ne treba sprovođiti prema pripadnicima JNA kojima je regulisan status u službi tako da ostaju na teritoriji Republike Srpska Krajina".

U cilju blagovremene realizacije naredjenog zadatka, Komandi 5.K, 08.05.1992. godine do 15,00 časova dostaviti spiskove sa izjavama lica koja nisu državljani BiH, a žele biti premeštena na teritoriju Savezne Republike Jugoslavije.

MR/VL

E233-1001-001

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

бр. 020-63

6. март 1991. год.

Београд

IT-02-54-T
The Prosecutor
Vs.
Bosnian Muslims
Bosnia

Exhibit # _____

Date Admitted: _____

OTP Reference # B 2639

01601154

Социјалистичка Република Србија
СКУПШТИНА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
БЕОГРАД

ВРНИЉЕБО:		8. III.	1991
Орг. јед.	Број	Вредност	
02	9-652		

/91

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

- Секретару -

БЕОГРАД

ПРЕДМЕТ: Одговор на посланичко
питање мр. Ивана
Милутиновића.

В Е З А: 02 број 9-652/91 од
26. фебруара 1991. год.

На Осмој седници Првог заседања Народне скупштине Репу-
блике Србије, одржаној 21. и 22. фебруара 1991. године, народни
посланик мр. Иван Милутиновић је поставио следеће питање:

"Како сазнајемо, на савезном нивоу је донета одлука о
укидању територијалне одбране. По тој одлуци наоружање и ратна
опрема је повучена из магацина, фабрика и месних заједница.

На тај начин је народ разоружан, а до јуче смо говорили
"сви смо армија".

Питам: где је оружје, шта ће бити са нама кад не посто-
ји концепција општенародне одбране и како ће се ова питања реши-
ти?

Шта, куда и како, уколико са нечијег рамена заупца пу-
шка на обележене српске куће?".

Министарство одбране у сарадњи са Републичким штабом
територијалне одбране припремило је

О Д Г О В О Р
НА ПОСЛАНИЧКО ПИТАЊЕ

1. Територијална одбрана, према члану 102. став 2. савезног Закона о општенародној одбрани ("Сл.лист СФРЈ", бр. 21/82) се организује у организацији удруженог рада, месној заједници, општини, аутономној покрајини, републици и другој друштвено-политичкој заједници. Овакво решење садржано је и у чл. 75. и 76. републичког Закона о општенародној одбрани ("Сл.гласник СРС", бр. 43/89 и 53/89 и "Сл.гласник Републике Србије", бр. 13/90).

Предлогом за доношење Закона о изменама и допунама савезног Закона о општенародној одбрани, који се налази у Скупштини СФРЈ у фази разматрања и усвајања, изостављају се одредбе о организовању територијалне одбране у организацијама удруженог рада и месним заједницама.

С тим у вези, после ступања на снагу измена и допуна савезног Закона о општенародној одбрани, уколико Скупштина СФРЈ буде прихватила предложене измене о организацији територијалне одбране, укинула би се територијална одбрана у предузећима, месним заједницама и у другим организацијама.

2. Предложене промене у савезном Закону о општенародној одбрани у складу су са променама у друштвено-политичком и економском уређењу и опредељенима за увођење тржишног модела привређивања заснованог на плурализму својинских односа и јачању функција правне државе. Одбрана постаје класична државна функција, а њени елементи засновани на самоуправању гасе се.

Положај субјеката општенародне одбране (грађана, предузећа, месних заједница и других организација) и њихова права и дужности морају да се ускладе са измењеним уставним карактером тих субјеката. Укидањем организовања територијалне одбране у предузећима и месним заједницама постиже се поједностављенија, а истовремено и чвршћа организација територијалне одбране.

Концепција општенародне одбране је доживела одређене промене у складу са извршеним променама у друштву. Међутим концепција општенародне одбране није укинута, она се дограђује и усавршава саобразно друштвеним потребама и савременим захтевима одбране, обзбеђујући унапређење припрема и способности друштва за одбрану земље.

3. Одлука о повлачењу дела наоружања и ратне опреме територијалне одбране из магацина предузећа и месних заједница донета је искључиво из безбедносних разлога. Наоружање и опрема никоме нису одузети, већ се налазе у формацијском саставу и на располагању штабова, команди и јединица територијалне одбране којима припадају.

СВ/РБ

МИНИСТАР
Вицеадмирал
Мисират Јокић

~~Handwritten signature~~

01601157

6/11/01

Exhibit # _____

Date Admitted: _____

OTP Reference # B 5608

01253465

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO
PRIMERAK BR. 2

Z A K L J U Č C I

IZ PROCENE STANJA NA PROSTORU BiH U ZONI ODGOVORNOSTI
2. VO

Z A K L J U Č C IIZ PROCENE STANJA NA PROSTORU BiH I ZONI ODGOVORNOSTI
2.VO(1) Opšte napomene:

(a) U prilogu ove procene, priložene su karte:

- pregled dobrovoljačkih jedinica JNA u zoni 2.VO i šire,
- pregled RMR koje treba izmestiti iz sadašnjih u nove lokacije (zona 2.VO),
- Plan angažovanja snaga za obezbeđenje vojnih objekata u garnizonu Sarajevo.

(b) Na ovim zadacima radi vrlo mali broj - veoma sposobnih i pouzdanih ljudi iz Komande 2.VO i komandi korpusa.

(c) Stanje se svakodnevno menja (na bolje); ova procena sa priložima odslikava stanje 19.03.1992.godine.

(2) Stanje na teritoriji:(a) SR Krajina (bez istočne Slavonije)

Prema pouzdanim saznanjima, postepeno i vrlo uporno, inicijativu preuzima umerena struja, odnosno rukovodstvo nedavno konstituisano u Vukovaru.

Nova vlast radi na tome, da se Milan Babić smeni i sa dužnosti predsednika SO Knin.

Pouzdana podaci ukazuju, da se Milan Babić skoro javno deklariseo kao pristalica četništva i četničkog pokreta. Za sada nema mnogo pristalica. Skoro svakodnevno kontaktira (telefonom) sa četničkim vodjama u Americi.

Ponašanje Milana Babića i njegovih pristalica, može izazvati određene probleme u toku primopredaje prostora između naših i snaga

2.

UN i izvlačenja naših snaga.

Komandantima korpusa i organima bezbednosti je skrenuta pažnja na ovakvo ponašanje Milana Babića i naređeno šta i kako raditi u vezi sa tim.

(b) U SR Bosni i Hercegovini

Situacija je skoro dramatična. Naročito u Hercegovini (Mostar, Čapljina), na prostoru Bosanskog Broda, Travnika i još nekima. Polarizacija po nacionalnoj osnovi je sve izraženija. Medjunacionalna mržnja u svim sferama života sve je očiglednija. Sve to ima neminovnog odraza na pripadnike Armije i na opredeljenja pojedinaca, posebno u redovima Muslimanske nacionalnosti.

Bez obzira na izjave o potrebi saradnje i tolerancije, nacionalne stranke se sve više udaljavaju jedna od druge. To je karakteristika za stranke SDS i SDA. HDZ se takodje udaljava od stranke SDA, ali to radi perfidno. Vlada totalno nepoverenje i podmetanje. Razgovori pod okriljem EEZ izbacili su na površinu nekoliko bitnih saznanja:

- prvo, Alija Izetbegović, SDA i većina Muslimana zagovaraju i veruju da će pod njihovim okriljem biti stvorena nezavisna i suverena Republika BiH, gde bi oni imali dominantnu ulogu;

- drugo, Srpski narod se opredelio za Jugoslaviju, a ako to ne može, onda u obzir dolazi samo konfederativna Bosna i Hercegovina; jednostavno, treća varijanta ne postoji; rukovodstvo Srpskog naroda i Srbi u celini su spremni za rat, ako se ne prihvati konfederalna Bosna i Hercegovina;

- treće, Hrvatski narod i njihova stranka HDZ zagovaraju (mada oprezno) konfederalnu Bosnu i Hercegovinu; u praktičnim postupcima, Hrvati su puno uradili za ovu opciju; više formalno se izjašnjavaju za jedinstvenu Bosnu i Hercegovinu; ovde se u ovakvim ponašanjima više radi o muslimansko-hrvatskoj sprezi protiv Srba, a ne o nekakvoj realnoj opciji;

- četvrto, u razgovoru sa komandantom 2.vojne oblasti, Huse Kutijero je rekao, da se sve strane nalaze na početnim pozicijama i da želi po mogućnosti čuti najveću istinu o svemu tome od komandanta Oblasti; navedenom ministru je vrlo precizno prezentiran istorijat ovih događanja, koji su pravi ciljevi lidera nacionalnih stranaka i čemu sve to vodi; posebno mu je naglašen stav Srpskog naroda u Bosni i Hercegovini i opravdanost toga stava; prema ocenama i izjavama lidera stranaka, o rezultatima poslednjeg razgovora evidentne su dve činjenice; prva, da su Srbi zadovoljni i druga, da se taj dokumenat toliko različito tumači, pa sada više nije ništa jasno.

(3) Stanje na teritoriji i JNA:

(a) Odnos rukovodstva HDZ prema JNA je svakim danom sve neprijateljskiji; ima se utisak, da je svaki Hrvat u Bosni i Hercegovini dobio zadatak, da o našoj Armiji uvek i na svakom mestu govori sve najcrnje (tzv. "Jugo-armija koja je brutalno ubijala Hrvate i rušila kuće", "To je srbo-četnička vojska", itd.); ocena je, da svaki razgovor o eventualnom ostanku Armije na hrvatskim prostorima u Bosni i Hercegovini i nekakvoj saradnji, jednostavno u ovoj situaciji nema nikakve šanse; uloga Armije u sprečavanju krvoprolića u Sarajevu 03/04.03.1992.godine je snažno odjeknula, u pozitivnom smislu kod svih građana Bosne i Hercegovine; čelnici ove stranke na svim nivoima nastoje kod hrvatskog naroda minimizirati postupak Armije navedene noći i u tome dosta uspevaju.

(b) Zahvaljujući snažnoj antiarmijskoj kampanji rukovodstva SDA, sredstava javnog informisanja i još nekih institucija, veći deo muslimanskog naroda se dosta odbojno odnosio prema našoj Armiji; međjutim, uloga JNA navedene noći je povratila poverenje Muslimanskog naroda prema JNA u znatnoj meri; Komanda oblasti je najviše telegrama, pisama i telefonskih poziva dobila od Muslimana u znak zahvalnosti, što smo sprečili krvoproliće; imamo saznanja, da rukovodstva SDA i još nekih stranaka razmatraju plan - kako bi se opet muslimanski narod usmerio protiv JNA; za sada nemaju uspeha.

(c) Gledano u celini, rukovodstvo SDS i Srpski narod prihvataju Armiju, štite je gde je to objektivno moguće, odazivaju se u ratne i dobrovoljačke jedinice, maksimalno saradjuju sa komandama, dosta se odgovorno ponašaju prema RMS, itd.; to je sasvim normalno, jer je i ovde objektivno srpski narod ugrožen i analogno tome, mi štitimo interese naroda; međjutim, ima nekih pojava i ponašanja koja odudaraju od opštepoznatih i prihvaćenih principa i stavova (nekakve kritike Armije u Skupštini srpskog naroda, pojava četništva i upozorenja da ih ne diramo, ocenjivanje nekih naših starešina, itd.).

U vezi sa ovim, komandant 2.VO će uskoro obaviti razgovor sa čelnim rukovodiocima Srpskog naroda (Karadžić, Koljević, Flavić, Krajišnik, Dukić).

(4) Paravojno organizovanje u BiH

Pouzdana podaci, kao i istupi čelnika MUP-a BiH na televiziji ovih dana ukazuju, da su se narodi ove Republike dobro naoružali na stranačkoj osnovi (Muslimani = oko 60.000, Hrvati = oko 35.000 i Srbi = 20.000 ljudi). Na prostorima gde je većinsko hrvatsko stanovništvo ustaške snage se javno oglašavaju, a legalna vlast BiH skoro ništa ne preduzima. Muslimanska vojska se manje pojavljuje na otvorenoj sceni, a srpska skoro nikako.

Glavni cilj Hrvatske i ustaških snaga u ovoj Republici jeste: stvaranje nemira na pravcu: Čapljina - Mostar - Bugojno - Travnik - Derвента - Bosanski Brod. Cilj je sasvim jasan i realizacija toga cilja se mora sprečiti svim snagama i sredstvima.

(5) Dobrovoljačke jedinice u zoni 2.VO

Na karti i u legendi su najdetaljnije prikazani dobrovoljačke jedinice u zoni 2.VO. U vezi sa ovim, bitno je istaći još i sledeće:

- (a) navedene jedinice su formirane u čete, odrede i bataljone;
- (b) brojno stanje iznosi 69.198 ljudi;
- (c) nijedan dobrovoljac nije predviđen za popunu RJ 2.VO, a samo

manji deo je iz TO Bosne i Hercegovine; prema tome, dobrovoljačke jedinice su van formacijskog sastava JNA i TO.

(d) Broj ljudi u zonama korpusa:

- 9.korpus	=	2.200
- 10.korpus	=	2.300
- 5.korpus	=	16.750
- 17.korpus	=	8.240
- 4.korpus	=	33.200

(e) Na prostoru 4.VO u opštinama: Kalinovik, Foča, Čajniče i Goražde ima 6.500 ljudi u dobrovoljačkim jedinicama (to je ranije formirao 4.korpus).

(f) JNA je podelila 51.900 komada naoružanja (75%), a SDS 17.298 komada.

(g) U Sarajevu je do sada podeljeno 300 automatskih pušaka penzionisanim oficirima (pouzdanim), a za 3 - 4 dana biće naoružano još 100 ljudi; ova lica će braniti - štititi stambene blokove, zgrade, ulaze i posebno štititi porodice AVL u radnom vremenu i u situacijama kada AVL izlaze sa jedinicama na logorovanja, borbene zadatke i dr.

Neka iskustva:

- većina naoružanih Srba ne želi da ide sa uže teritorije ("sa praga"), već da brane svoje selo, delove grada i vojne objekte koji su u njihovoj neposrednoj blizini; to se posebno odnosi na Srbe na prostorima, gde je u većini muslimansko stanovništvo;
- pojedini rukovodioci SDS - na svim nivoima, raznim kanalima traže oružje od JNA i MNO Srbije i na taj način se bore za prevlast, što stvara podele i nezadovoljstvo kod naroda;
- pojedini čelnici SDS-a zagovaraju distanciranje od JNA i stvaranje neke druge vojske, što može imati negativne posledice za JNA,

posebno, na planu popune jedinica sa ljudstvom;

- ima pojava da pojedini aktivisti, nekakva radna tela regiona i razne skupštine SAO postavljaju nekakve uslove - ultimatumе Armiji, zagovaraju stavljanje armijskih sastava pod nekakve njihove komande na užim prostorima, itd. (to se posebno odnosi na Ozrenski region).

Zbog navedenih pojava, preduzete su neke konkretne mere, ali će se i o ovim problemima uskoro razgovarati sa čelnicima SDS-a u Sarajevu, jer ukoliko se neka od ovih dobrovoljačkih jedinica otrgne ispod kontrole, mogu nastati teže posledice.

Obzirom da brojni ljudi SDS-a kontaktiraju sa vlastima i drugim strukturama u Srbiji, bilo bi dobro da se sa nivoa SSNO-a ukaže rukovodstvu Srbije na ove pojave i preporuči njihov konkretniji uticaj na eliminisanje devijantnih ponašanja na ovim prostorima.

Za sada bi bilo neophodno stati sa formiranjem i naoružavanjem dobrovoljačkih jedinica, dok se ne sredi stanje u već formiranim i dok se ne iskristališu neka saznanja i rešenja. Nakon toga doneti odluku - da li nastaviti sa formiranjem jedinica ili ne.

(6) Skladišta RMR: stanje i problemi dislokacije

U skladištima 2.VO nalaze se rezerve naoružanja, municije i pogonskog goriva JNA, te naoružanje i 2 b/k municije za jedinice i štabove TO Bosne i Hercegovine u količinama:

- za JNA: 30.000 komada lakog pešadijskog naoružanja i 40.000 tona municije i MES i oko 25.000 tona pogonskog goriva;

- za TO: 78.400 cevi naoružanja i 1.500 tona municije.

Oko 6.000 komada pešadijskog naoružanja iz TO, podeljeno je za naoružavanje naroda.

Na karti su prikazana skladišta sa vrstama i količinama rezervi, koja ćemo braniti i ona koja su delimično dislocirana ili to treba uraditi. Prema proceni i oceni Komande 2.VO bilo bi najcelishodnije:

- skladište municije "Donji Lapac" sa 2.350 tona municije, predislocirati u rejon Bosanski Petrovac, gde formirati novo skladište;
- skladište "Golubić" kod Knina, predislocirati u rejon Bosansko Grahovo, gde takodje formirati novo skladište;
- materijalne rezerve (9.930 cevi i 200 tona municije) od TO iz trupnog skladišta "Rabić" kod Dervente, prebaciti u Banja Luku, mađã je na karti prikazan i rejon s.Ukrinski Lug, jer će deo sredstava i tu biti stokiran, ali privremeno; akcija (tajna) oko prebacivanja sredstava je u toku;
- 5.270 cevi naoružanja i 140 tona municije iz skladišta u Doboju, izmestiti u rejon: s.Tumare - Tumarsko brdo (s/i za 10 km od Zavidovića);
- deo rezervi iz skladišta "Ševarlije" kod Doboja izmestiti u Loznicu (Srbija);
- 10.368 cevi naoružanja i 137 tona municije iz trupnog skladišta "Krepšić" kod Brčkog, izmestiti u novo skladište na prostoru: Lopare - Ugljevik;
- iz trupnog skladišta "Kozlovac" (Tuzla), prebaciti 20.000 komada naoružanja i 268 tona municije od TO u novo skladište u rejonu Lopare;
- sa predislokacijom 4.mpoap-a "R" klasifikacije iz Visokog u s.Mokro (zadatak izvršen ovih dana) izmeštena je i sva municija za ovu jedinicu; uskoro će biti izmeštena i municija iz 4.map-a;
- RMS motorizovanog bataljona iz 46.zaštitnog puka SSNO-a biće narednih dana iz skladišta u Visokom prebačena u skladište "Korran";

- 633.lad PVO iz navedenog puka prepotčinjen je 346.lap PVO (4.korpus), a RMS se čuvaju u skladištu ove jedinice; računati da je posao oko prepotčinjavanja navedene 2 jedinice 2.VO i prebacivanje TMS na druge lokacije završen za 3 - 4 dana;
- deo rezervi InMS iz skladišta "Butile" kod Sarajeva biće izmešten u rejon s.Han Kran na Romaniji (Han Pijesak);
- 5.980 cevi naoružanja sa 2 b/k municije od TO iz skladišta TO u Konjicu treba izmestiti na prostor Koran - s.Mokro (opština Pale).
- Predislokacijom navedenih rezervi obezbeđujemo sigurnost i njihovu upotrebu od strane JNA.

Problemi:

- za sada su male šanse za predislokaciju rezervi iz Konjica, jer mesne straže i osmatrači muslimansko-hrvatske paravojske neprekidno i iz neposredne blizine skladišta osmatraju i vrše dojavu svojim šefovima;
- bez obzira na to što nam vlasti na terenu, gde izmeštamo sredstva, izlaze maksimalno u susret, primorani smo ulagati deo MFS za popravku objekata (rešetke, krovni pokrivač i dr.), a sredstva za te zadatke nisu obezbeđena.

Posebna napomena: u skladištu "Faletići" i skladištu "Hadžići" (Ušivak, Igman i Krupanjska rijeka) nalaze se ogromna sredstva TO i JNA; planira se evakuacija ovih skladišta u narednom periodu, ali to zahteva detaljniju procenu na bazi koje se mora doneti odluka.

(7) Garnizoni i perspektive ostanka istih u nekim delovima Bosne i Hercegovine

Polazeći od sadašnjeg stanja u Bosni i Hercegovini i perspektiva daljeg razvoja, bitno je imati u vidu sledeće činjenice:

- Hrvati svakim danom sve više zaokružuju svoj etnički prostor,
- na tom prostoru imamo više garnizona, vojnu industriju i remon-
tne zavode,
- jedan od ključnih ciljeva je nasilno oduzimanje svega vojnog
na tim prostorima (Čapljina, Mostar, Travnik, Bugojno, Konjic i
dr.),
- slične zamisli i ciljeve imaju i Muslimani,
- u odnosu na JNA (sve je to nepovoljno).

Imajući u vidu opciju, da će uskoro Bosna i Hercegovina biti priznata kao država, a da Srpski narod ne želi da ostane i živi u "geto" državi, očekivati je brojne probleme u odnosu na JNA.

Iz ove procene i priloga po nekim oblastima i aktivnostima se vidi: šta je do sada urađeno na zaštiti JNA na ovim prostorima, koje su aktivnosti u toku, kao i neka predviđanja šta raditi u narednom periodu.

Obzirom da nastupa teže vreme za nas, a da nebi doživeli sudbinu naših komandi i jedinica u s/z zemlje, mišljenja smo da treba u našim daljim aktivnostima raditi sledeće:

(a) upozoriti još oštrije legalne vlasti u Bosni i Hercegovini na svim nivoima, kao i sve građane primenom raznih metoda, da ne preduzimaju prema pripadnicima JNA bilo šta, što bi moglo izazvati reakciju, pa i sukobe; na tome se dosta uspelo nakon poznatih događaja u Sarajevu početkom marta meseca o.g.

Ovo je precizno izneto i Hoze Kutiljeru pre par dana u razgovoru sa komandantom 2.VO; posebno mu je skrenuta pažnja na teške posledice ukoliko bi EEZ podržavala negativan odnos prema JNA.

(b) Ubedljivije i sa preciznim argumentima eliminisati sve neistine o Armiji, posebno kroz sredstva javnog informisanja, u zvaničnim kontaktima sa organima vlasti i stranačkim prvacima; ceni se da je formiranje press-centra pri Komandi 2.VO i njegove početne aktivnosti "pun pogodak".

(c) Do kraja završiti posao oko izmeštanja svih MTS iz garnizona: Visoko, Kiseljak, Travnik; imati samo manji - dobro pripremljene i pokretne jedinice u ovim garnizonima za borbu i intervencije ka ugroženim objektima.

(d) Ozbiljno otpočeti sa procenom stanja vojne industrije na ovim prostorima i doneti odgovarajuće odluke u smislu izmeštanja na druge lokacije; to se odnosi pre svega na vojnu industriju u N.Travniku, Bugojnu, Vitezu, Mostaru, Konjicu, a kasnije vojnu industriju u regionu Sarajeva.

(e) Doneti hitnu odluku o predislukaciji RZ "Travnik" na drugu lokaciju (u Srbiju), jer je to jedini zavod u Jugoslaviji koje remontuju sredstva veze.

(f) Doneti odluku o znatnijem aktiviranju garnizona Han Pijesak i Koran u smislu izgradnje montažnih objekata za smeštaj ljudstva.

(g) Ova komanda će u daljem vršiti kompleksnije procene u vezi sa iznetim i mogućim drugim problemima i dostavljati predloge SSNO za donošenje odluka; normalno, sve ono što je u nadležnosti Komande 2.VO, SSNO neće biti opterećivan.

(8) Odbrana vojnih objekata, posebno u Sarajevu

Svim sastavima 2.VO su precizirani zadaci oko zaštite i odbrane vojnih objekata i pripadnika Armije. U prilogu ove procene, dostavlja vam se (na karti) plan - odluka za angažovanje snaga u Sarajevu i bližoj okolini u nekom mogućem trenutku. Suština plana je u tome: da se izbegne bilo kakva blokada sa negativnim efektima. Predviđjeni sastavi mogu za vrlo kratko vreme izaći u naznačene lokacije i dejstvovati prema razvoju situacije. Naši protivnici u Sarajevu znaju da smo preduzeli neke mere i veoma su uplašeni. To je dobro. To je prava preventiva.

Komandant 4.korpusa sa grupom starešina objedinjava sve sastave u garnizonu Sarajevo i bližoj okolini. Sa starešinama, od komandira odeljenja i višim izvršeno je detaljno izvidjanje prostorija

mogućih pravaca i načina dejstva. Nekoliko puta je izvršena provera veza.

240.ssrp PVO je razmešten na širem prostoru Sokoca. Prolazak kroz Sarajevo je delovao vrlo efektno. Puk je izašao na novu lokaciju bez ikakvih problema, jer su pravovremeno preduzete sve mere.

Deo 346.lap PVO izašao na VP u rejonima aerodroma "Butmir" i s.Brus. U najnepovoljnijem položaju u gradu Sarajevu nalazi se kasarna CVŠ i zgrada Komande oblasti. Ali, i za njih su predviđene maksimalne mere.

(9) Ostala pitanja i problemi

(a) Provedena je akcija za prodaju kasarne "Jajce" i stare Vojne bolnice u Sarajevu. Ima interesenata, ali nemaju novac da to odjednom plate; Moguće su i neke druge igre; mi tražimo kupca na drugim stranama i verovatno ćemo u tome uspeti.

(b) Pri kraju je kompletno formiranje bolnice na Sokocu; nosioci VB Sarajevo i SO Sokolac.

(c) Pri kraju je osposobljavanje napuštene pumpe i rezervoara (južno od Han Pijevka) za dotur i skladištenje naših rezervi u gorivu; ova pumpa je nekada bila u vojnom vlasništvu, ali je davno napuštena i zapuštena.

(d) Bilo bi dobro i poželjno što pre doneti odluke o vojnom školstvu; verovatno će deo škola biti izmešten iz Sarajeva; to bi omogućilo prodaju dela vojnih objekata i to što pre; računati na blokadu prodaje u nekom trenutku.

(e) U toku su aktivnosti na sagledavanju mogućnosti smeštaja TMS u objektu "G".

(f) 336.mtbr (bivši 4.okbr), predislocirati iz Tuzle u garnizon Bijeljina.

12.

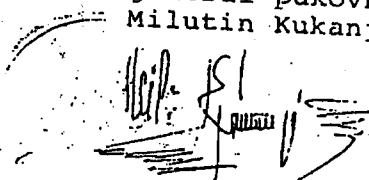
01253477

Prilozi:

- broj 1
- broj 2
- broj 3 (tekst i karta)

KM/BD

K O M A N D A N T
general-pukovnik
Milutin Kukanjac

KOMANDA
2. VOJNE OBLASTI

Sl. nos. Br. 5. 01-1
20-03-1992 19 ____ god.

VOJNA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

Primerak br. 2

IT-02-54-T
The Prosecutor
Slobodan Milošević
Bosnia

Exhibit # _____

Date Admitted: _____

OTP Reference # 88902

G Š O S S F R J

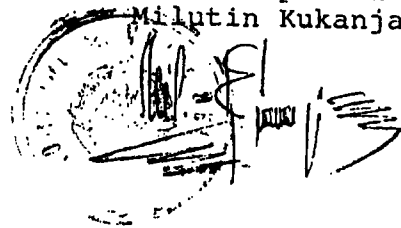
- na ličnost NČS -

U prilogu akta, dostavljamo Vam traženu procenu sa priložima o stanju i problemima na prostoru SR BiH, te nekim predlozima.

Molimo, da nam se nakon korišćenja ova dokumenta vrate. Iz sasvim opravdanih razloga, predlažemo da se sa ovim dokumentima zaista upozna najuži krug ljudi.

KM/BD

K O M A N D A N T
general-pukovnik
Milutin Kukanjac

00184109

ZAPISNIK SEKCIJE br. 289/98.

(Ekshumacija u Beli Manastir)

Ime i prezime: **ANĐA VLAHOVIĆ**
Zanimanje: -
Dob: **12.02.1944.g.**   Obducent: **Dr. sc. Mladen Marcikić**
Datum smrti: **nestao 14.05.1992.g.**   Pom.obducenta: **Ivica Sabljčić**
Datum sekcije: **15.04.1998.g.**   Zapisničar: **Vesna Ambruš**

NAPOMENA: Ekshumacija tijela izvršena 15. travnja 1998. u Belom Manastiru.

Dana 16. travnja 1998. lokaciji **LOK 1** pod brojem **250** u **Belom Manastiru** izvršena je ekshumacija ljudskih tjelesnih ostataka.

VANJSKI PREGLED I OBDUKCIJA:

Pregled odjeće i osobnih stvari:

- pronalazi se samo jedna niska papuča, crne prednjice, gumenog potplata, duljine 26 cm.

Obdukcija:

Tjelesni ostaci su skeletinizirani. Kostí su ogoljene, prekrivene ponegdje naslagama žućkasto-smeđeg masnog materijala.

Glava: skelet glave je cjelovit. Anatomske osobitosti lubanje ukazuju na ženski spol. Čelo je visoko, oblo. Supraorbitalni nabori nježni. Orbitalni otvori ovalni, tankih rubova. Mišićni grebeni na zatiljnom dijelu svoda slabo izraženi. Pregledom lubanje utvrdi se na desnoj strani zatiljne kosti ovalni defekt vel. 1,5x1 cm. Defekt probija svod lubanje. Rubovi defekta su ukošeni prema unutra u obliku lijevka. Ovaj defekt ima izgled ulazne strijelne rane. Na svodu lubanje desno u području sljepoočno tjemeno nalazi se veći i širi defekt dimenzija 1,5x2,5 cm. Od oboda ovog defekta idu dva zrakasta prijeloma

prema lijevoj strani svoda lubanje. Rubovi defekta su također lagano ukošeni od unutra prema van. Defekt ima karakter izlazne strijelne rane.

Status zubi:

x	x	x	i	x	i	i	i	i	i	mz	m	ns	m	x	x

D L

Legenda:

i = ispao zub;	x = atrofična alveola;	k = karies;
nz = navlaka zlatna	u = umjetni zub;	p = plomba
m = most	sn = srebrna navlaka	zn = zlatna navlaka
n = navlaka	f = prijelom krune zuba	

U gornjoj čeljusti lijevo nalazi se most između drugog i petog zuba. Na poziciji trećeg lijevog zuba nalazi se umjetni zlatni zub.

Trup: nisu pronađene kosti trupa.

Zdjelica: anatomska obilježja zdjelice odgovaraju ženskom spolu. Zdjelica je niska, široka, subpubični kut širok, oblika slova U. Opturatorijski otvori su triangularni, tankih rubova. Acetabulum su usmjereni prema medijalno. Krstačna kost je niska, široka, konkavno zavija između II. i III. segmenta. Morfološki izgled unutarnje površine sinfize odgovara fazi III. po Suchey-Brooks, prosjek 30,7 godina, raspon 21 do 53 godine.

Donji ekstremiteti: desna bedrena kost duljine 40,8 cm. Promjer glavice femura 43 mm, osobitost ženskog spola. Lijeva bedrena kost duljine 40,5 cm. Promjer glavice također 43 mm. Kut između vrata i dijafize bedrenih kostiju je oko 120°. Mišićni grebeni na bedrenim kostima nježni.

Prosječna visina po metodi Dupertuis i Hadden je 155,94 cm, a po metodi Ousley 154,97 cm.

Potkoljenice: pronađena je desna goljenična kost, duljine 32,5 cm. Proksimalna epifiza goljenične kosti je promjera 71 mm, obilježja ženskog spola. Lijeva goljenična kost je polomljena, nedostaje donja trećina.

Pronađena je desna lisna kost duljine 31,5 cm. Kost je cjelovita.

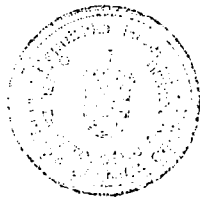
Pronađena je desna petna kost, kalkaneus, maksimalne duljine 73 mm, obilježja ženskog spola.

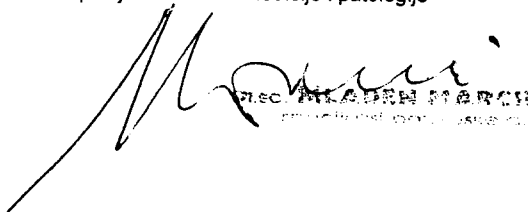
ZAKLJUČAK

Temeljem pregleda anatomskih osobitosti skeletnih ostataka, može se zaključiti da odgovaraju osobi ženskog spola, prosječne starosti oko 40 godina, prosječne visine oko 155 do 156 cm. Budući da su skeletni ostaci pronađeni na poznatoj lokalizaciji, moguće je pouzdano zaključiti da identitet odgovara **ANDI VLAHOVIĆ**, staroj u vrijeme smrti (1992.g.) 48 godina.

Nalaz specifične ozljede na skeletu lubanje koja odgovara strijelnoj rani ukazuje na ***nasilan karakter smrti***.

Liječnik vještak:
Dr. sc. Mladen Marčić, dr. med.
specijalist sudske medicije i patologije

Dr. sc. MLADEN MARČIĆ, dr. med.
specijalist sudske medicije i patologije

ZAPISNIK SEKCIJE br. 290/98.

(Ekshumacija u Belom Manastiru)

Ime i prezime: **STEVAN NAĐ**
Zanimanje: -
Dob: **05.05.1939.g.**   Obducent: **Dr. sc. Mladen Marcikić**
Datum smrti: **nestao 04.05.1992.g.**   Pom.obducenta: **Ivica Sabljić**
Datum sekcije: **154.04.1998.g.**   Zapisničar: **Luka Tomasić**

NAPOMENA: Ekshumacija tijela izvršena 15. travnja 1998. u Belom Manastiru

Dana 15. travnja 1998. lokaciji **LOK 1** pod brojem **253** u Belom Manastiru izvršena je ekshumacija ljudskih tjelesnih ostataka.

VANJSKI PREGLED I OBDUKCIJA:

Pregled odjeće i osobnih stvari:

Pregledom tjelesnih ostataka pronađeni su slijedeći odjevni predmeti

- trenerka sivkaste boje koja se sastoji od gornjeg dijela sa kratkom malom malom kragnom i donjeg dijela hlača,
- par muških crnih niskih cipela sa vezaljka, gumenog potplata, duljine 30 cm.

Obdukcija:

Tjelesni ostaci su skeletinizirani, kosti ogoljene, tek ponegdje pokrivene ostacima sivkasto smeđeg materijala.

Glava: skelet lubanje odgovara anatomskim osobinama muškog spola. Čelo lubanje se postupno diže prema tjemenu. Supraorbitalni grebeni su istaknuti. Otvori orbita široki, četvrtasti, debelih rubova. Mišićni nabori na zatiljnom dijelu svoda dobro istaknuti. Mastoidi masivni.

Gornja čeljust je odvojena od baze lubanje i nije pronađeno između ostataka skeleta.

Donja čeljust je prisutna, cjelovita, bez traumatskih promjena.

Status zubi:

- Gornji dio čeljusti nedostaje -															
f	f	x			k		x	x	x	x				x	x
D								L							

Legenda:

i = ispao zub;
 nz = navlaka zlatna
 m = most
 n=navlaka

x = atrofična alveola;
 u = umjetni zub;
 sn= srebrna navlaka
 f = prijelom krune zuba

k = karies;
 p = plomba
 zn=zlanta navlaka

Trup: pregledom skeleta trupa pronađene su lijeva i desna ključna kost. Kostu su izraženih mišićnih grebena, cjelovite, bez traumatskih promjena. Desna nadlaktična kost duljine 34 cm, istaknutih mišićnih grebena, promjera glavice 46,5 mm, osobitost muškog spola.

Zdjelica: zdjelica je visoka, uska, subpubični kut oštar. Acetabulumu masivnih rubova, anterolateralno usmjereni. Krstačna kost je uska, visoka, konkavno zavija u području IV. i V. segmenta. Morfološki izgled unutrašnje površine simfize odgovara fazi VI po Suchey-Brooks, prosjek 61,2 raspon 34-86 godina.

Rebra: pronađeno je nekoliko rebara. Sternalni kraj rebara morfološkim izgledom odgovara fazi VII. po Işcan Yaşaru, raspon 54-64 godine.

Desna bedrena kost: duljine 46 cm, promjer glavice femura je 47 mm, osobitost muškog spola. Mišićni grebeni i kondila na bedrenoj kosti dobro istaknuti.

Prosječna visina po metodi Dupertuis i Hadden je 172,03 a po metodi Ousley 172,63 cm.

Pronađena je desna goljenična kost, duljine 38,5 cm. Lijeve goljenične kosti također duljine 38,5 cm. Obje kosti su cjelovite bez traumatskih oštećenja.

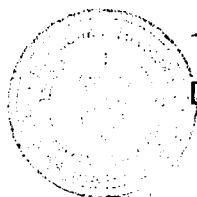
Desna lisna kost duljine 38 cm. Pronađen je i kalkaneus, petna kost duljine 86 mm, osobitost muškog spola.

ZAKLJUČAK

Temeljem pregleda anatomskih osobitosti pronađenih ostataka skeleta može se utvrditi da odgovaraju osobi muškog spola, prosječne visine od 172-173 cm, prosječne starosti oko 54 godine.

Budući da su skeletni ostaci pronađeni na poznatoj lokalizaciji može se zaključiti da odgovaraju identitetu **STEVANA NAĐA** starog u trenutku smrti (1992 godina) 53 godine, prosječne visine ko 172-173 cm.

Budući da su prisutni samo dijelovi skeleta na kojima se ne nalaze traumatska oštećenja **uzrok smrti se ne može pouzdano utvrditi**, ali to ne isključuje neprirodan, nasilan karakter smrti.

Liječnik vještak:
Dr. sc. Mladen Marcikić, dr. med.
specijalist sudske medicije i patologije

Dr. sc. MLADEN MARČIĆ, dr. med.,
specijalist patološke anatomije
i sudske medicije
053392

ZAPISNIK SEKCIJE br. 300/98.

(Ekshumacija u Belom Manastiru)

Ime i prezime: **LILEK IVAN**
Zanimanje: -
Dob: **18.02.1938.g.**   Obducent: **Dr. sc. Mladen Marcikić**
Datum smrti: **nestao 04.05.1992.g.**   Pom.obducenta: **Ivica Sablić**
Datum sekcije: **15.04.1998.g.**   Zapisničar: **Luka Tomasić**

NAPOMENA: Ekshumacija tijela izvršena 15. travnja 1998. u Belom Manastiru

Dana 15. travnja 1998. lokaciji LOK 9 pod brojem 254 u Belom Manastiru izvršena je ekshumacija ljudskih tjelesnih ostataka.

VANJSKI PREGLED I OBDUKCIJA:

Pregled odjeće i osobnih stvari:

Pregledom tjelesnih ostataka pronađeni su slijedeći odjevni predmeti

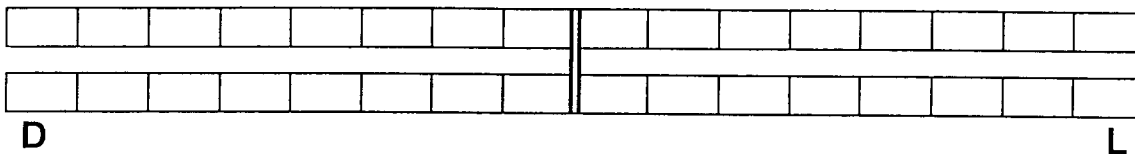
- jedne dugačke muške hlače, smeđe boje.

Obdukcija:

Tjelesni ostaci su skeletinizirani. Kostii su gotovo potpuno ogoljene, tek ponegdje prekrivene malim fragmentima sivo smeđeg materijala.

Glava: pronalaze se samo pojedinačni veći i manji fragmenti kostiju svoda lubanje, tjemene, slijepoočne i zatiljna kost.

Status zubi:

Legenda:

i = ispao zub;
nz = navlaka zlatna
m = most
n=navlaka

x = atrofična alveola;
u = umjetni zub;
sn= srebrna navlaka
f = prijelom krune zuba

k = karies;
p = plomba
zn=zlantna navlaka

Trup: pregledom skeleta trupa pronađeni su: desna nadlaktična kost duljine 31,5 cm promjera glavice 47 mm. Ova osobitost ukazuje na muški spol.

Lijeva bedrena kost duljine 44 cm. Kost je masivna, mišićni grebeni dobro izraženi, kondila su masivna, kut između vrata i dijafize bedrene kosti je oko 130°. Promjer glavice bedrene kosti 46 mm.

Pronađena je lijeva goljenična kost, tibija duljine 36,2 cm. Proksimalna epifiza tibije široka je 75 mm, osobitost muškog spola.

Pronađena je desna lisna kost, fibula duljine 35 cm.

Petna kost, kalkaneus duljine 79 mm, osobitost muškog spola.

Pronađeno je osam cjelovitih rebara bez traumatskih promjena. Morfološke promjene na sternalnom kraju rebara odgovaraju fazi VI. po Iščan Yaşaru, prosjek 43-55 godina.

Prosječna visina izračunata na temelju duljine bedrene kosti je po Duperetuis i Hadden 167,56 a po metodi Ousley 167,26 cm.

ZAKLJUČAK

Temeljem pregleda anatomskih osobitosti skeleta može se zaključiti da odgovaraju osobi muškog spola, prosječne visine od 167-168 cm, prosječne starosti između 43 i 55 godina.

Budući da su skeletni ostaci pronađeni na poznatoj lokalizaciji može se zaključiti da ovi skeletni ostaci odgovaraju identitetu **IVANA LILEKA**, starog u vrijeme smrti (1992 godina) 54 godine.

Nalaz fragmentiranih kostiju svoda lubanje **upućuje na neprirodan način smrti.**

Liječnik vještak:

Dr. sc. Mladen Marcikić, dr. med.
specijalist sudske medicije i patologije

Dr. sc. MLADEN MARCIKIĆ dr. med.
specijalist sudske medicije i patologije
Hrvatska policija
Zagreb, 13. 11. 2022.

ZAPISNIK SEKCIJE br. 291/98.

(Ekshumacija u Belom Manastiru)

Ime i prezime: **IVAN JUMIĆ**
Zanimanje: -
Dob: **31.08.1947.g.**   Obducent: **Dr. sc. Mladen Marcikić**
Datum smrti: **nestao 04.05.1992.g.**   Pom.obducenta: **Ivica Sabljić**
Datum sekcije: **15.04.1998.g.**   Zapisničar: **Vesna Ambruš**

NAPOMENA: Ekshumacija tijela izvršena 15. travnja 1998. u Belom Manastiru.

Dana 15. travnja 1998. lokaciji **LOK 1** pod brojem **252** u **Belom Manastiru** izvršena je ekshumacija ljudskih tjelesnih ostataka.

VANJSKI PREGLED I OBDUKCIJA:

Pregled odjeće i osobnih stvari:

Uz skeletne ostatke pronađeni su slijedeći dijelovi odjeće:

- muške plave radne hlače sa naramenicama,
- jedan specifičan ključ koji odgovara kontakt ključu za traktor.

Obdukcija:

Pronalaze se samo pojedini dijelovi skeleta. Kostí su ogoljene, mjestimice prekrivene žuto smeđim masnim materijalom.

Glava: skelet lubanje anatomskim osobitostima odgovara muškom spolu: čelo se postupno diže prema tjemenu, orbite su četvrtaste, debelih rubova, supraorbitalni grebeni istaknuti, mišićni grebeni na zatiljnom dijelu dobro istaknuti.

Gornja i donja čeljust cjelovite, bez traume.

ZAKLJUČAK

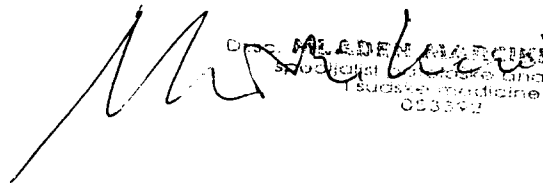
Temeljem pregleda anatomskih osobitosti skeleta, kao i pronađenih stvari, može se zaključiti da odgovaraju osobi muškog spola, prosječne starosti oko 40 godina, prosječne visine od 168 cm.

Budući da su skeletni ostaci pronađeni na poznatoj lokalizaciji, identitet pouzdano upućuje na **JUMIĆ IVANA**, starog u vrijeme smrti (1992.g.) 45 godina.

Budući da su pronađeni samo pojedini dijelovi skeleta, a drugi nedostaju, **uzrok smrti se ne može pouzdano utvrditi.**

Liječnik vještak:
Dr. sc. Mladen Marcikić, dr. med.
specijalist sudske medicije i patologije

Dr. sc. MLADEN MARCIKIĆ, dr. med.
specijalist sudske medicije i patologije
Sudske institucije
053392

ZAPISNIK SEKCIJE br. 288/98.

(Ekshumacija u Belom Manastiru)

Ime i prezime:	GROFEC RUŽA	Mentor:	Dr. sc. Mladen Marcikić
Zanimanje:	-	Obducent.	Dr Boris Dumenčić
Dob:	14.01.1930.g.	Pom.obducenta:	Ivica Sabljic
Datum smrti:	nestala 04.05.1992.g.	Zapisničar:	Luka Tomasić
Datum sekcije:	15.04.1998.g.		

NAPOMENA: Ekshumacija tijela izvršena 15. travnja 1998. u Belom Manastiru

Dana 15. travnja 1998. u mjestu Beli Manastir na lokaciji **LOK 1** pod brojem **251** izvršena je ekshumacija ljudskih tjelesnih ostataka.

VANJSKI PREGLED I OBDUKCIJA:

Pregled odjeće i osobnih stvari:

Pregledom tjelesnih ostataka nisu pronađeni odjevni predmeti i osobne stvari

Obdukcija:

Tjelesni ostaci su skeletinizirani, skelet je nepotpun.

Glava: pronalaze se samo prelomljeni fragmenti kostiju lica, svoda i baze lubanje.

Gornja čeljust nedostaje, donja čeljust je prisutna, cjelovita.

Status zubi:

x	x	x	x	i		i	i		x	i		x	x	x	x	x	x		
D									L										

Legenda:

i = ispao zub;
nz = navlaka zlatna
m = most
n=navlaka

x = atrofična alveola;
u = umjetni zub;
sn= srebrna navlaka
f = prijelom krune zuba

k = karies;
p = plomba
zn=zlanta navlaka

Trup: u donjem kraju lijeve lopatice nalazi se višestruki prijelom, desna lopatica je primjerena. Pronalazi se prsna kost i manubrijum prsne kosti koji su očuvanog integriteta. Ključne kosti obostrano nedostaju.

Kralježnica: prisutni su kralješci pojedinačno iz svih segmenata kralježnice, a na trupovima su jako izraženi osteofiti.

Rebra: prisutna su samo neka reba. Na pristunim rebrima ne nalaze se znakovi traume, pregledom sternalnog kraja rebara nalaze se morfološke promjene i odgovaraju fazui VII po Işcan Yaşaru što odgovara rasponu dobi od 54-64 godine.

Zdjelica: skelet zdjelice nedostaje.

Gornji ekstremiteti: na lijevoj nadlaktičnoj kosti nalazi se prijelom u donjoj trećini, desna nadlaktica nedostaje.

Kosti lijeve podlaktice, palčana i lakatna kost su primjerene. Kosti desne podlaktice nedostaju.

Donji ekstremiteti: prisutna je lijeva natkoljenica koja mjeri 42,3 cm. Prosječna visina tijela po metodi Dupertuis i Hadden je 159,42 cm a po metodi Ousley 159,09 cm. Promjer glavice lijevog femura je 41 mm. Desna bedrena kost i kosti obje potkoljenice nedostaju.

ZAKLJUČAK

Obzirom na poznate okolnosti događaja, te pregledom tejelesnih osobitosti skeleta utvrđuje se identitet **RUŽE GROFEC**, stre u trenutku smrti (1992.g.) 52 godine, te prosječne visine 159 cm.

Pregledom nepotpunog skeleta utvrđeni su višestruki prijelomi kostiju lica, svoda i baze lubanje, prijelom lijeve lopatice, i prijelom lijeve nadlaktice.

Nalaz ovih ozljeda **ukazuje na nasilnu prirodu smrti.**

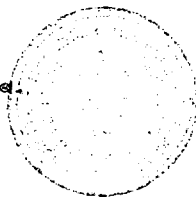
Mentor:

Dr. sc. Mladen Marcikić, dr. med.
specijalist sudske medicine i patologije

Liječnik obducent:

Dr Boris Dumenčić
specijalizant sudske medicine

Dr. sc. **MLADEN MARČIĆ**, dr. med.
specijalist patološke anatomije
i sudske medicine
053392

M. Marcikić

B. Dumenčić

Erdut

Paragraph 57							
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
4	utvr	11 4					
1	vjeroj	1					
	nepozn						
6							

SL. 5

PARAGRAPH 54 - catholic cemetery							
		shooting	explosion	combined	trauma	other violence	natural
	established						
10	probable	1	9				
1	unknown		1				
11							
PARAGRAPH 55 - Dalj, Lovas Farm							
		shooting	explosion	combined	trauma	other violence	natural
20	established	20					
3	probable	1			2		
1	unknown	1					
24							

Paragraph 54							
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
4	utvr	4					
	vjeroj						
1	nepozn						
5							

SL. 2

Paragraph 53 - slučaj 2							
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
3	utvr	3					
	vjeroj						
	nepozn						
3							

Paragraph 53 - slučaj 1							
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
7	utvr	4			3		
3	vjeroj	3					
1	nepozn						
11							

SL 2

Paragraph 52							
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
10	utvr	8		1	1		
7	vjeroj	6	1				
4	nepozn						
21							

SL. 1.

Paragraph 51							
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
	utvr	13			1		
	vjeroj	2					
	nepozn	1					
17							

§L. 3

Paragraph 50							
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
	utvr				15		
	vjeroj						
	nepozn						
15							

Paragraph 45							
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
	utvr	23	2		12		
	vjeroj						
	nepozn						
37							

Paragraph 44						
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil prir
	utvr	1			5	6 *
	vjeroj					
	nepozn	15				
27						
						* paljevina

SL. 1

ŽUPANIJSKI SUD U ZADRU
Istražni centar

Kir, 631/96

POLJANAK - VUKOVICI

ZAPISNIK O OČEVIDU (ekshumaciji)
od 13. kolovoza 1996. godine

sastavljen u ime Županijskog suda u Zadru, na mjestu događaja u naselju Poljanak, općina Smoljanac (šire područje Plitvičkih jezera), a u povodu ekshumacije više leševa ljudi ubijenih i stradalih tijekom agresije na Republiku Hrvatsku 1991/92.g. (ratni zločin protiv civilnog stanovništva).

P r i s u t n i :

Od strane suda:

Istražni sudac: Milivoj Lasan
Zapisničar: Sandra Paleka

Od strane PU zadarsko-kninske:

1. Krunoslav Pervan, krim.inspektor u Odsjeku za ratne zločine i terorizam,
2. Ivica Rogić, kriminalistički tehničar,
3. Suad Karahasanović, krim. inspektor iz PP Korenica.

Očevidu prisustvuje liječnički vještak Dr. Dražen Cuculić, specijalista sudske medicine iz Zavoda za sudsku medicinu u Rijeci i njegova pomoćnica Josipa Doričić.

Očevidu prisustvuje i Dr. Drinko Baličević, spec. patolog iz Zagreba, koji vrši dužnost stručnog nadzora nad ekshumacijama.

Očevidu prisustvuje natporučnik Marko Miloš, povjerenik Komisije za zatočene i nestale Vlade Republike Hrvatske.

Očevidu prisustvuje predstavnik Promatračke misije Europske zajednice Dieter Gauglitz, te prevoditelj na hrvatski jezik Božidar Abramović iz Zagreba, zaposlen u Promatračkoj misiji EZ u Zagrebu.

Također očevidu prisustvuje rodbina pokojnika čija imena će se navesti prilikom identifikacije leševa a radi prepoznavanja pokojnika od strane rodbine.

Početak u 8,30 sati.

Očevid se vrši povodom dopisa Komisije za zatočene i ne-

- 2 -

stale Vlade RH, od 30. srpnja 1996. godine da je potrebno izvršiti ekshumaciju posmrtnih ostataka hrvatskih branitelja i civila ubijenih i stradalih tijekom agresije 1991/92.g., na području županije zadarsko-kućinske.

Nalaz na mjestu događaja

LOKACIJA BROJ I :

Mjesto događaja je u naselju Poljanak nasuprot kuće broj 23. vlasništvo Nikole Vukovića i to na oko 5-6 metara daleko od asfaltne ceste. Na tom mjestu radnici pogrebnog poduzeća vrše iskopavanje u jami dubine oko 1 metar pronalaze se dva leša koji se označavaju kao "leš br.1" i "leš broj 2".

Leš broj "1"

Radi se o muškarcu po imenu IVAN VUKOVIĆ, sin Mile, rođenom 15. svibnja 1934.godine u mjestu Poljanak, gdje je i prebivao na kbr.13., ubijen 7. studenog 1991.g. kod svoje obiteljske kuće zajedno sa svojim zetom Nikolom Vukovićem.

Nakon što je leš izvučen i postavljen na plastičnu vreću kraj jame, utvrđuje se da je obučen u odjeću i to: duge zimske hlače sivo-zelene boje, a ispod hlača nalaze se duge donje bijele gaće, dok na nogama ima vunene ličke čarape a ispod njih kratke sive čarape. Na nogama su nađene gumene crne visoke čizme sa zavrnutim gornjim dijelom. U lijevom džepu hlača metalni remen od sata i deformirano metalno dno sata.

Identitet leša pok. Vuković Ivana utvrđen je putem njegove kćeri Mariće Vuković, rođene 1955.g. sada privremeno u Karlovcu, Ulica Vladimira Nazora 20/A. Ona je oca prepoznala po odjeći i žutoj deki u koju je on umotan nakon što je ubijen i sahranjen u navedenu jamu. Ona je istržanom sucu izjavila da je ona svoga oca Ivana kao i supruga Vuković Nikolu nakon što ih je našla ubijene, zamotala svakoga u deku i ostavila na mjestu na kome su kasnije oni sahranjeni.

Potom je leš pok. Ivana Vukovića predan liječničkom vještaku Dr. Čučuliću s nalogom da izvrši kompletan pregled leša i svega onoga što na lešu nađe te da nakon toga da u zapisnik svoj pismeni nalaz i mišljenje o vremenu i uzroku smrti pokojnika.

Nakon što je liječnički vještak postupio po nalogu istržnog suca daje u zapisnik slijedeći:

N A L A Z

Pregledom posmrtnih ostataka Vuković Ivana koji je identificiran prema ostacima odjeće i predmetima od strane kćerke Mariće Vuković nađu se od odjeće duge zimske hlače sivo-zelene boje na kojima se nađe oštećenje u visini lijevog prednjeg džepa veličine promjera 2 cm, nastalo djelovanjem projektila. Ispod hlača nađu se duge donje

- 3 -

bijele gaće a na nogama vunene ličke čarape i ispod njih kratke sive čarape.

Na gornjem dijelu tijela nalazi se sivo-zelena lovačka jakna na kojoj se nadu oštećenja veličine odnosno promjera 1-2 cm, i to u visini desnog ramena i nadlaktice. Ispod jakne nade se vunena maja dugih rukava sa oštećenjima od projektila u visini grudne kosti, na lijevoj strani grudnog koša i trbuha te na desnom rukavu i u visini lijevog ramena. Opisana oštećenja su promjera 1,5 - 3 cm.

Od obuće nadu se gumene crne čizme broj 43, sa zavrnutim gornjim dijelom. Od predmeta nade se u lijevom džepu hlača metalni remen od sata i deformirano metalno dno od sata, a ovo oštećenje nastalo je djelovanjem projektila.

Pregledom koštanog sistema utvrdi se prijelom desne nadlaktične kosti ispod visine vrata, zatim prijelom nekoliko gornjih rebara s lijeve strane.

Zdjelične kosti, kralješci i ostale kosti trupa nisu ozlijeđene. Od lubanjskih kostiju na svodu lubanje utvrdi se višestruki prijelom tako da veći dio kostiju svoda sa desne strane nedostaje, a zatiljno po sredini nade se okrugli defekt promjera 1 cm s većim oštećenjem izraženim na vanjskoj ploči kosti.

Na prednjem dijelu lubanje nedostaju lične kosti, a donja vilica je dobro očuvana sa skoro svim zubima.

m i š l j e n j e

Pregledom posmrtnih ostataka Vuković Ivana na temelju skeletiziranog stanja leša, mišljenja sam da je smrt mogla nastupiti pred oko 5 godina što se poklapa sa iskazima svjedoka o ubojstvu imenovanog dana 7.11.1991.g. u Poljanku.

Prema nalazu oštećenja na odjeći kao i nalazu ozljeda desne nadlaktične kosti, gornjih lijevih rebara i izlaznog strijelnog defekta na zatiljnom dijelu svoda lubanje mišljenja sam da je imenovani stradao nasilnom smrću, a uzrok smrti su prostrijelne rane glave i trupa.

LOKACIJA BROJ I:

Radi se o muškarcu po imenu NIKOLA VUKOVIĆ, sin Mile rođen 22. kolovoza 1926.g. u Poljanku gdje je i prebivao na kbr. 18, ubijen dana 7. studenoga 1991. godine u

- 4 -

Leš je zamotan u kariranu žutu deku a obučen je u odjeću i to u duge tamno-plave hlače zatim u svijetlu košulju sa uzdužnim prugama, te u steznik bijele boje i bijele čarape a na nogama crne visoke gumene čizme.

Identitet leša pok. Nikole Vukovića utvrđen je putem njegove već spomenute supruge Vuković Marice koja je supruga prepoznala po odjeći u prisutnosti liječnika-vještaka i istražnog suca. Izjavila je da je njega kao i oca kada je našla ubijene zamotala u deke i smjestila na mjestu gdje su sahranjeni.

Potom je leš pok. Nikole Vukovića predan liječničkom vještaku Dr. Cuculiću s nalogom da izvrši kompletni pregled leša i svega onoga što na lešu nađe, te da nakon toga u zapisnik dađe svoj pismeni nalaz i mišljenje o uzroku i vremenu smrti pokojnika.

Nakon što je vještak postupio u skladu sa nalogom istražnog suca, daje u zapisnik slijedeći:

N A L A Z

Pregledom posmrtnih ostataka Vuković Nikole, koji je identificiran prema odjeći i predmetima od strane supruge Vuković Marice, nađe se od odjeće tamno-plave duge hlače sa oštećenjima od projektila u visini natkoljenice i potkoljenice obostrano, zatim svijetla košulja na diskretne uzdužne pruge sa oštećenjima na prednjoj lijevoj strani ispod džepa (oštećenje je promjera 2 cm koje odgovara djelovanju projektila) i na lijevoj strani ispod pazuha te na leđima sa stražnje strane ispod visine vrata (oštećenje promjera 2 cm).

Lijevi rukav košulje fali. Iznad košulje nađe se sivosmeđa jakna na kopčanje (u prednjem džepu jakne nađen je sat s kazaljka i crnim kožnim remenom). Na jakni su vidljiva oštećenja na leđima s lijeve strane (oštećenje promjera 2 cm).

Nađe se još i steznik bijele boje i bijele čarape.

Od obuće nađu se crne visoke gumene čizme broj 44. Od predmeta nađen je džepni nož na sklapanje, muški ručni sat i žuti upaljač.

Pregledom koštanog sistema utvrdi se prijelom desne bedrene kosti u donjoj trećini iznad koljenog zgloba, koji odgovara prostrijelu.

Također se nađe prijelom nekoliko gornjih lijevih rebara.

Pregledom ostalih kostiju trupa i ekstremiteta nisu utvrđeni tragovi mehaničkih ozljeda. Pregledom lubanjskih kostiju usta-

- 5 -

novi se da su kosti ~~svoda~~ višestruko prelomljene i u fragmentima, a veći dio kostiju nedostaje.

Gornja vilica fali, a u donjoj vilici većina zubi je dobro očuvana.

m i š l j e n j e

Pregledom posmrtnih ostataka Vuković Nikole utvrdi se da skeletizirano stanje leša odgovara vremenu smrti od prije oko 5 godina što se poklapa sa iskazima svjedoka o ubojstvu imenovanog dana 7.11.1991.godine.

Na temelju nalaza i oštećenja na odjeći kao i prijeloma desne bedrene kosti, nekoliko gornjih lijevih rebara, te višestrukog prijeloma kostiju svoda lubanje, mišljenja sam da je smrt nasilna, a UZROK SMRTI su višestruki prostrijeli grudnog koša i glave.

LOKACIJA BR. II - nalazi se u mjestu Gornji Poljanak, zaselak Vukovići.

Na ovoj lokaciji na zemljištu koje je u naravi široka livada nalazi se nekoliko spaljenih kuća, koje su bile izradene od drveta sa čvrstom podlogom.

Radi se o kući vlasništvo pok. Lucije Vuković kćeri Mate, zapravo radi se o zgarištu kuće na kojem zgarištu su vidljivi ostaci dijela kuhinjskog namještaja kao šporeta, te su da.

Otkopavajući navedeno zgarište kuće nadeno je više fragmenata izgorjelih kostiju. Na jednom kraju zgarišta ova kosti označene su kao "lokacija 2A", a na suprotnom dijelu nadene kosti kao "lokacija 2 B".

U zgarištu je nadeno i pet čahura od automatske puške 7,62 mm. Navedene kosti kao i čahure snimljene su kamerom kao i fotoaparatom.

Na oko 10 m sjeverozapadno od navedenog zgarišta kuće je zapaljena također drvena kuća vlasništvo Ivica Vukovića..

Prema izjavi prisutne Slavice Vuković koja inače živi u Poljanku a sada privremeno u Omišlju na otoku Krku kao izbjeglica proizlazi da su u navedenu kuću u čijem zgarištu su sada nadeni ostaci kostiju bili od strane četnika satjerani njih sedmorica mještana i to njezin otac Vuković Vjekoslav sin Dane, rođen 19.srpnja 1939.g., njezin tetak Nikola Vuković, te Josip Matovina, sin Nikole, Nikola Matovina sin Marka, Dane Vuković, sin Mate i Dane Vuković sin Polde, te Milka Vuković, te da su

ubijeni u navedenoj kući, te zapaljeni.

Sve navedene kosti i nađene čahure su smještene u najlonsku vreću, te predane liječniku-vještaku Dr. Cuculiću koji je pregledom kostiju izjavio da navedeni djelovi izgorjelih kostiju odgovaraju ljudskim kostima, ali da prema njima nije moguće utvrditi identitet osoba, već da će se sve te kosti dostaviti Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu radi daljnje identifikacije. Prema njegovom mišljenju da se svakako radi o kostiju četiri osobe.

LOKACIJA BROJ III

LEŠ pok. Tome Vukovića sina Martina, rođenog 16. listopada 1935.g. u Poljanku, gdje je i prebivao na kbr. 19, ubijen 8. listopada 1991. pokraj svoje obiteljske kuće i sahranjen u njezinoj blizini.

Mjesto događaja - pronalaska leša je u mjestu Gornji Poljanak, zaselak Vukovići blizu kbr. 19.

Na jednom većem platou usred šume nalazi se ograđeni humak na kome se nalazi cvijeće. Ovo mjesto je na oko 100 metara udaljeno od kuće broj 19, vlasništvo pok. Tome Vukovića.

Nakon iskapanja humka na dubini oko pola metra nađen je drveni dugački sanduk sastavljen od običnih dasaka, te nakon što je sanduk izvučen i skinut poklopac, utvrđeno je da se u sanduku pronalazi mrtvo tijelo obučeno u mušku odjeću i to jaknu, hlače, košulju, a na nogama čarape i kratke cipele.

Identitet leša pok. Tome Vukovića utvrđen je putem njegovog prisutnog sina Slavka Vukovića, rođenog 1971. godine, sada sa boravkom u Mukinje P-9. On je prepoznao svoga oca po odjeći te je izjavio da je kuća njegovog oca zapaljena, a on se tada nalazio u kući i bježao iz nje, tako da su mu bile nagorjele noge i u tom bježanju je ubijen iz vatrenog oružja. Slavko je svoga oca našao ubijenoga u blizini kuće, te ga smjestio u jednu drvenu dugačku škrinju koju je sam napravio i zakopao ga na mjestu sadašnjeg očevida a pokopao ga je šestog dana od dana ubojstva. Stoga je pokazao mjesto gdje je svoga oca zakopao i bio prisutan njegovoj ekshumaciji.

Nakon toga je leš pok. Tome Vukovića predan liječničkom vještaku Dr. Cuculiću da izvrši kompletan pregled leša i svega onog što na lešu nade te da nakon toga da u zapisnik svoj pismeni nalaz i mišljenje o uzroku i vremenu smrti pokojnika.

Nakon što je liječnički vještak postupio po nalogu istražnog suca, daje u zapisnik sljedeći:

- 7 -

N A L A Z

Pregledom posmrtnih ostataka Vuković Tome koji je identificiran od strane sina Slavka Vukovića, nađe se od odjeće muško odijelo smeđe boje (sako i hlače), bijela košulja na uzdužne pruge, bijele čarape sa crvenom poprečnom prugom u gornjem dijelu, te bijela potkošulja bez rukava na kojoj se utvrde defekti na prednjoj lijevoj strani koji po veličini (promjera 1-2 cm) i obliku odgovaraju oštećenjima nastalim djelovanjem projektila.

Od obuće nađu se niske, crne muške mokasine.

Predmeti koji su nađeni uz tijelo jesu naočale s plastičnim smeđim okvirom, drvena lula, crvena kemijska olovka, te ručni sat sa platnenim remenom, a ovi predmeti poslužili su kao primarni elementi identifikacije.

Pregledom skeletiziranih posmrtnih ostataka utvrdi se da su lubanjske kosti čitave, a stanje zubala je takvo da je u gornjoj vilici očuvan samo jedan zub, dok su u donjoj vilici očuvani svi prednji zubi sa nepravilnim preklapanjem sjekutića kao specifičnom individualnom karakteristikom.

Pregledom ostalih kostiju trupa i ekstremiteta ne nađe se tragova mehaničkih ozljeda osim nepravilnog oštećenja lijeve lopatične kosti, koje bi po svom izgledu odgovaralo oštećenju od projektila.

Napominjem da su čarape i stopala dijelom nagorjeli, ali na drugim dijelovima tijela nema tragova izloženosti vatri.

Na osnovu mjerenja dužine dugih kostiju utvrđena je visina tijela oko 172 cm.

m i š š i j e n j e

Pregledom posmrtnih ostataka Vuković Tome na temelju skeletiziranog stanja leša, mišljenja sam da je smrt imenovanog mogla nastupiti pred otprilike 5 godina, što se poklapa sa iskazima svjedoka o ubojstvu Vuković Tome dana 8.10.1991 godine u Gornjem Poljanku, zaseoku Vukovići.

Što se UZROKA SMRTI tiče, smrt je nasilna, izazvana prostrijelom grudnog koša u prilog čemu govori karakteristično oštećenje odjeće kao i defekt u području lijeve lopatične kosti.

LOKACIJA BROJ 4 Predio Lončari, u voćnjaku na oko 80 m daleko od kuće Lončar Ivana.

Na ovoj lokaciji pronađena su zakopana u zemlji dva leša, označena svaki kao "leš broj 1" i "leš broj 2". Radi se o ocu i sinu i to:

- 8 -

LEŠ BROJ "1" LONČAR IVAN (Ivica), sin Marka rođen 14. studenoga 1908. godine, u Rastovači, prebivao u Poljanuku kbr. 7.

Nakon što je leš iskopan iz zemlje sa dubine od oko pola metra, utvrđuje se da se radi o lešu muške osobe obučenog u odjeću i to: u ostatke podstave hlača, sivo-zeleni sako, smeđu vstu na "V" izrez, košulju dugih rukava, a na nogama poluvisoke crne cipele na vezivanje.

Identitet leša pok. Lončar Ivana utvrđen je putem njegovog prisutnog sina Marka Lončara, rođenog 1943. godine, iz mjesta Poljanak, sada privremeno u Rijeci, Školjić 5 (kod Barbarića). On je istražnom sucu izjavio da je njegov otac ubijen kod svoje kuće kbr. 7, te obješen na šljivu nasuprot svoje kuće, na udaljenosti od nekoliko metara od kuće dok mu je brat, Milan Lončar (označen kao "leš broj 2") ubijen malo dalje, nakon čega su ih susjedi sahranili na mjestu gdje su pronađeni.

Potom je leš pok. Ivana Lončar predan vještaku Dr. Cuculiću, s nalogom da izvrši pregled leša i svega onog što na lešu nade, te da u zapisnik dađe svoj pismeni nalaz i mišljenje o uzroku i vremenu smrti Lončar Ivana.

Nakon što je liječnički vještak postupio u skladu sa naredbom istražnog suca, daje u zapisnik slijedeći:

N A L A Z

Pregledom posmrtnih ostataka Lončar Ivana identificiranog od strane sina Lončar Marka nade se od odjeće šubara s krznom i podstavom, ostaci podstave hlača, sivo-zeleni sako, smeđa vesta na "V" izrez, košulja dugih rukava, visoke ličke vunene čarape i crne naramenice (kožni tregeri).

Od obuće ima poluvisoke crne cipele na vezivanje br.44.

Na osnovu mjerenja dužine dugih kosti izmjerena je visina od 172 cm. Pregledom koštanog sistema ne nade se tragovi mehaničkih ozljeda.

Lubanja je čitava, a od zubala nade se samo dva očnjaka u donjoj vilici.

m i š l j e n j e

Pregledom skeletiziranih posmrtnih ostataka Lončar Ivana nisu nadeni tragovi mehaničkih ozljeda.

Budući da je imenovani naden obješen u blizini svoje kuće dana 24. listopada 1991. godine, od strane sina Marka, smatna se vjerodostojnim iskaz sina Marka, kako po pitanju vremena smrti, tako i u pogledu uzroka smrti.

Smrt je dakle, nasilna, a uzrok smrti najvjerovatnije vješanja.

- 9 -

LEŠ BROJ "2" pok. Milan Lončar, sin Ivice rođen 8. kolovoza 1945. g u Poljanku gdje je i prebivao na kbr. 7, obješen u noći 23/24. listopada 1991. godine.

On je sin spomenutog Ivice Lončara (onog označenog pod "leš broj 1").

Identitet leša pok. Lončar Milana utvrđen je putem prisutnog prije spomenutog njegovog brata Marka Lončar, pa se upućuje na sve ono što je Marko Lončar rekao prilikom utvrđivanja identiteta svoga oca, Lončar Ivana.

Potom je leš Lončar Milana liječničkom vještaku Dr. Cuculiću s nalogom da izvrši pregled leša i svega onoga što na lešu nade, te da u zapisnik dađe svoj pismeni nalaz i mišljenje o uzroku i vremenu smrti pok. Milana Lončar.

Nakon što je vještak postupio u skladu sa naredbom istražnog suca, daje u zapisnik slijedeći:

N A L A Z

Pregledom posmrtnih ostataka Lončar Milana čiji je identitet utvrđen od strane njegovog brata Marka, nade se od odjeće maslinasto-zelena podstavljena čuvarska jakna, smeda majica sa sa bijelim crtežom, šarena vunena majica dugih rukava, vunene čarape ljubičaste boje, SNB hlače sa crnim pojasom i smeda kožna kapa sa šiltom.

Od obuće imao je poluvisoke muške crne cipele na vezivanje broj 43.

Pregledom koštanog sistema nisu nađeni tragovi mehaničkih ozljeda, ali je na prednjoj strani desne potkoljenice nađena pločica s vijcima, odnosno kirurški obrađeni prijelom desne potkoljenice, kojeg je imenovani po iskazu brata zadobio 1985. godine.

Na osnovu mjerenja dužine dugih kostiju izmjerena je životna visina od oko 175 cm.

m i š l j e n j e

Pregledom posmrtnih ostataka Lončar Milana čije je tijelo u skeletiziranom stanju, nisu nađeni tragovi mehaničkih ozljeda na koštanom sistemu.

Budući da je imenovani nađen obješen dana 24.10.1991. godine, blizu svoje kuće, a od strane svog brata Marka, smatra se vjerodostojnim izjava brata kako po pitanju datuma odnosno vremena smrti tako i po pitanju uzroka smrti.

Smrt je dakle, nasilna, a UZROK SMRTI najvjerojatnije vješanje.

- 10 -

LOKACIJA BROJ 5

Radi se o zgarištu kuće broj 78 u mjestu Smoljanac u kojoj su izgorjele dvije osobe i to bračni par BIČANIĆ JURAJ i BIČANIĆ ROŽA. Kuća je bila izgrađena od drva s advije sobe i kuhinjom a u kući je ostalo samo zgarište visine od tla oko 20-50 cm. Na zgarištu između nabijenog od kiše zemlje i pepela te trave vidljivi su ostaci izgorenog pokućstva, onog koje je bilo izgrađeno od metala, ostaci posuda.

Kopanjem zgarišta pronađeno je manji broj sitnih kostiju (ljudskih), zatim sat i privjesak od medaljona, dio odjeće vel. 20 x 15 cm od džempera, sa dva dugmeta, na jednoj metalnoj alci tri ključa, od kojih jedan obični a drugi od verthajm brave.

Kao "leš broj 1" označeni su posmrtni ostaci pok. BIČANIĆ JURAJ, sin Petra, rođen 18. svibnja 1931. godine u mjestu Rončevića, općina Smoljanac, gdje je i prebivao na kbr. 78, a ubijen dana 4. prosinca 1991. g. zajedno sa suprugom, Rožom označenoj kao "leš broj 2".

Leš broj "2" označeni su posmrtni ostaci Bičanić rođ. Špehar Rože, kćeri Danijela, rođene 12. veljače 1928. godine u mjestu Drežničko Selišće, općina Rakovica, sa prebivalištem u Smoljancu, kbr. 76.

Identitet leša pod br. "1" i pod br. "2", utvrđen je putem njihovog prisutnog sina Bičanić Petra, rođenog 1960. godine iz Smoljanca, a gdje i prebiva, na kbr. 76, koji je prepoznao svoje roditelje po predmetima nadenim na zgarištu navedene kuće i ostacima odjeće.

Pokojnici su imali svoju novu kuću u izgradnji u neposrednoj blizini kraj spaljene kuće, a što se sudac također uvjerio očevitom na mjestu događaja.

Potom su posmrtni ostaci "leša broj 1" i "leša broj 2" predani liječničkom vještaku Dr. Cuculiću da izvrši pregled leševa odnosno ostataka kostiju pronađenih na zgarištu navedene kuće i predmeta te da sudu dade pismeni nalaz i mišljenje o uzroku i vremenu smrti pokojnika.

Nakon što je liječnički vještak postupio prema naredbi istražnog suca, daje u zapisnik slijedeći:

N A L A Z

Leš broj "1"

Pregledom posmrtnih ostataka Bičanić Juraja koji je identificiran od strane sina Petra Bičanića po predmetima (4 ključa i dno džepnog sata), te odjeći (dio jednobojskih kariranih hlača), uz spomenuto, od dijelova ljudskog tijela, nade se samo nekoliko manjih dijelova kosti koje su većinom dijelom nagorjele.

Prema navodu sina otac je bio zaklan, a nakon smrti zapaljen.

m i š l j e n j e

Pregledom posmrtnih ostataka Bićanić Juraja koji je identificiran mahom prema predmetima ne može se sa sigurnošću utvrditi uzrok smrti.

Može se samo konstatirati da je tijelo bilo izloženo djelovanju plamena, odnosno zapaljeno.

Leš broj "2". (BIĆANIĆ ROŽA)

Pregledom posmrtnih ostataka Bićanić Rože, koja je identificirana od strane sina Petra Bićanić, uglavnom po odjeći i to dijelu pletenog vunenog džempera s dugmadi (nagorjeli ostaci prednjice), te dijelu crnog kombinezona, uz koje se nađe i nekoliko manjih dijelova kostiju ljudskog porijekla, koje su također većim dijelom karbonizirane.

m i š l j e n j e

Pregledom posmrtnih ostataka Bićanić Rože koja je identificirana mahom prema odjeći na temelju oskudnog nalaza dijelova tijela, odnosno kosti, ne može se sa sigurnošću utvrditi uzrok smrti, ali se sa sigurnošću konstatira da je tijelo bilo izloženo vatri.

Radnje poduzete na mjestu događaja

1. Kriminalistički tehničari su fotografirali mjesto sa kojeg su iskopani leševi kao i same leševe u jami i nakon što su izvađeni i to tako da je krim.tehničar Rogić izvršio snimanje kamerom, a krim. tehničar Karahasanović fotoaparatom. Fotoelaborat u boji očevida biti će naknadno priložen zapisniku o očevidu.

2. Leševe je snimio fotoaparatom i prisutni predstavnik Europske zajednice za potrebe te međunarodne organizacije.

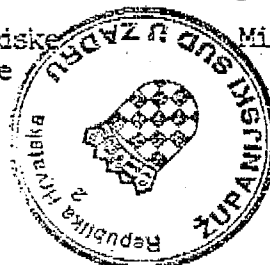
3. Potom su leševi smješteni svaki u svoj pripremljeni drveni sanduk te predani rodbini radi ukopa.

Očevid dovršen u 19 sati.

ZAPISNIČAR:
Sandra Paleka
Sandra Paleka

LIJEČNIČKI VJEŠTAK:
Dr. Dražen Cuculić, spec.sudske
medicinske

ISTRAŽNI SUDAC:
Milivoj Lasan
Milivoj Lasan

Paragraph 43							
		strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
	utvr	3				min. 6 *	
	vjeroj						
	nepozn						
min. 9							
* 2 vješanja; najmanje 4 paljevine							

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U KARLOVCU
Istražni centar

Kir 277/96

(LIPOVANIĆ ?) LIPOVAČA DREŽNIČKA
- RAKOVICA

ZAPISNIK

od 12., 13. i 14. lipnja 1996.

NAZOČNI OD SUDA:

Istražni sudac: Ivan Perković, predsjednik Županijskog suda u Karlovcu
Zapisničar: Jaćranka Galović
Za ŽDO Karlovac: Dragan Novosel, županijski državni odvjetnik

Za PU Karlovačku: Krim.teh., Josip Mikšić, Joso Bertović

Za Komisiju Vlade RH za zatočene i nestale: natporučnik Marko Miloš

Za MORH - Uprava za skrb, pukovnik Mladen Pezelj

Za Zavod za sudsku medicinu: dr. Drinko Baličević, dr. Josip Čadež, dr. Stjepan Gusić

Početak u 8 sati.

Nakon primljene obavijesti da se na području Općine Rakovica i Općine Cetingrad nalazi više lokacija - grobnica i pojedinačnih grobova u kojima se na temelju raspoloživih podataka nalaze posmrtni ostaci građana Hrvatske nacionalnosti koji su ubijeni od strane neprijateljskih formacija za vrijeme agresije na RH u periodu od 5. kolovoza 1991.g. pa nadalje nalazi se na lice mjesta radi obavljanja uviđaja o poduzimaju istražne radnje ekshumacije posmrtnih ostataka.

MJESTO - LIPOVAČA DREŽNIČKA

LOKACIJA BR. I - Lipovača Drežnička 38

Mjesto za koje se pretpostavlja da je grobnica sa posmrtnim ostacima 3 osobe, nalazi se u mjestu Lipovača Drežnička, nedaleko kuće vl. Mate Brozinčevića, u Lipovački Drežničkoj kbr. 38.

Prostor oko grobnice osiguran je po djelatnicima V PP Slunj i obilježen zaštitnom trakom sa natpisom "STOP POLICIJA".

Prilazi se iskopu groba pomoću lopata i štihaca, te se na dubini od 90 cm nađu 3 tijela prekrivena daskama, a ispod dasaka tijela su omotana u deke. Leševi su označeni evidencijskim brojevima od 1 - 3 gledajući od makadamske ceste prema zgaristu kuće Mate Brozinčevića s lijeva na desno. Prema izjavi svjedoka ukapanja, Mihić Stanislava, rođenog 18.04.1934. g., sa prebivalištem Nova Kršlja 30, Rakovica, i Marjanović Ivana, rođen 15.06.1928. g. s prebivalištem Nova Kršlja 37, Rakovica, u grobnicu su ukopani Mate Brozinčević, sin Ivana, rođen 13.12.1934. g. u Lipovači, s prebivalištem Lipovačka Drežnička 38, Rakovica; Roža Brozinčević, kći Petra, rođena 06.06.1924. godine, sa prebivalištem Lipovačka Drežnička 38, Rakovica; i Mirko Brozinčević, sin Mate, rođen 16.12.1962. godine, sa prebivalištem Lipovačka Drežnička 38, Rakovica.

Iskopani leševi propisno su obilježeni rednim brojevima, zapakirani u vreće, izvršeno je evidentiranje, potrebna fotografiranja i video zapis općeg i pojedinačnog izgleda.

Identifikacija posmrtnih ostataka iz vreće evidencijski br. 1

Ostaci mrtvog tijela umotani u smeđu šarenu deku. Radi se o ženskoj osobi, dužine cca 150 cm, sa crvenom maramom na glavi, crne veste sa dugim rukavima, vesta bez kopčanja sa prednje strane, crna suknja i šarena podsuknja. Na nogama crne čokoljenke i niske gumene mokasinke - opanci na kopčanje sa strane.

Kosti lubanje višestruko prelomljene, čeljusti bezzube sa gornjom i donjom protezom.

Kosti potpuno ogoljene međusobno razdvojene.

Dužina desne natkoljenice 40 cm, desne potkoljenice 33,5 cm.

Osim višestrukog prijelom kostiju, svoda i dna lubanje, ostale kosti ne pokazuju znaka mehaničkog ozljeđivanja.

Uzrok smrti najvjerojatnije višestruki prijelomi svoda i dna lubanje sa ozljeđivanjem mozga, a uslijed djelovanja nekog mehaničkog sredstva što konkretno može biti i djelovanje projektila ispaljenog iz ručnog vatrenog oružja.

Podaci o identitetu - Roža Brozinčević, kći Petra, rođena 06.06.1924. godine u Lipovači, sa prebivalištem u Rakovici, Lipovačka Drežnička 38.

Identificirana po sinu Milanu Brozinčević, rođen 01.11.1950. godine, sa prebivalištem u Karlovcu, Triglavska 42, na temelju lokacije, ranije opisane odjeće i obuće, donjeg i gornjeg unjetnog zubala, te visine.

Identifikaciju vršili : dr. Josip Čadež, spec. sudske medicine
Josip Mikšić, krim. službenik

Identifikacija posmrtnih ostataka iz vreće evidencijski br. 2

Ostaci kostura muškog leša visine cca 150 cm, a na gornjoj strani gornje čeljusti nađe se 3,4,5 zub, na lijevoj strani gornje čeljusti nađe se 4 i 5 zub, a na donjoj čeljusti na desnoj strani nađe se 1,2,3,4 i 6 zub, a na lijevoj strani donje čeljusti nađe se 2,3,4,5 i 7 zub.

- 3 -

Uz lubanju nađeni su ostaci valovite smeđe kose, srednje dužine. Na ostacima kostura nema ostataka nikakvih tkiva a na kosturu se nađu pleumatske ozljede.

Uz kostur je pronađen kožni remen s kopčom, desna vunena šlapa sa gumenim đonom i ostaci patent zatvarača od hlača. Na osnovu pregleda kostura nema znakova djelovanja sile, te se ne može utvrditi neposredni uzrok smrti, a prema navodima bilo je propucavanje korz vrat, pa je za pretpostaviti da je pokojnik uslijed povreda velikih krvnih žila iskrvario uz nastanak hemorogijskog šoka.

Podaci o identitetu - Mirko Brozinčević, zvan "Čojo", sin Mate, rođen 16.12.1962. godine, u Karlovcu, s prebivalištem Rakovica, Lipovača Drežnička 38.

Identificiran po bratu Petru Brozinčević, sin Mate, rođen 20.11.1958. godine, u Lipovači, s prebivalištem Zagreb, Trnje, Av. M. Držića 73 b, na temelju lokacije i ranije opisane odjeće.

Identifikaciju vršili : dr. Drinko Baličević, sepc. patolog
Joso Bertović - krim službenik

Identifikacija posmrtnih ostataka iz vreće evidencijski br. 3

Ostaci mrtvoga tijela umotani u šarenu smeđu deku, obučeni u svjetlije smeđi pulover ovalnog izreza oko vrata, dugih rukava, ispod kojeg se nalazi svjetlija košulja na uske uzdužne pruge, dugih rukava. Od ostalih odjevnih predmeta nađu se samo kratke, nešto deblje vunene čarape neodređene sive boje. Nađu se i ostaci donjeg rublja sa gumenom lastikom.

Kosti su potpuno ogoljene i međusobno ogoljene, čime desna natkoljencična kost mjeri 45,5 cm, a desna goljencična kost 39 cm.

Potpuno skeletirana lubanja je bez odvojene donje čeljusti, a u gornjoj se nađe samo 5. zub desno. Gornja čeljust inače bezzuba, a na 2 mjesta lijevo zubi postmortalno ispali. Desno slijepoočno defekt promjera 7 cm s utisnutim prelomljenim komadićima lubanje. Utvrdi se i prijelom desne natkoljencične kosti na granici srednje i donje trećine, a i vrlo vjerojatno stari zarasli prijelom desne ključne kosti.

U području prednje desne strane pulovera i košulje vide se rupičasti defekti promjera do 2 cm, koji su mogli nastati i djelovanjem projektila ispaljenih iz ručnog vatrenog cruzja.

Pojedina su rebra prelomljena, ali je opis istih nemoguć jer su međusobno odvojena i izmješana.

Uzrok smrti - najvjerojatnije djelovanje mehaničkog sredstva (projektili) na desni dio glave (jagodično slijepoočna), sa eventualnim ozljeđivanjem mozga te djelovanjem na desnu stranu prsnog koša i desnu nadlakticu (prelomljena rebra i desni humerus).

Podaci o identitetu: Mate Brozinčević, sin Jovana, rođen 13.12.1934. godine u Lipovači, s prebivalištem u Rakovici, Lipovača Drežnička 38.

Identificiran po sinu, Milanu Brozinčević, rođen 01.11.1950. godine, sa prebivalištem u Karlovcu, Triglavska 42, na temelju ranije opisane odjeće, visine i starog prijeloma desne ključne kosti.

Identifikaciju vršili : dr. Josip Čadež, spec. sudske medicine
Josip Mikšić - krim službenik

LOKACIJA BR. II

- Lipovača Drežnička 35

Mjesto za koje se pretpostavlja da je grobnica sa posmrtnim ostacima 4 osobe, nalazi se u mjestu Lipovača Drežnička, nedaleko kuće vl. Franje Brozinčević, Lipovača Drežnička br. 35. Prostor oko grobnice osiguran je po djelatnicima V PP Slunj, i obilježen sa zaštitnom trakom s natpisom "STOP POLICIJA".

Prilazi se iskopu groba pomoću lopata i štihača te se na dubini od 90 cm nađu 4 tijela prekriveno daskama. Leševi su označeni evidencijskim brojevima od 1 - 4 gledajući od makadamske ceste u pravcu kuće Franje Brozinčevića s desna na lijevo.

Prema izjavi svjedoka ukapanja Mihić Stanislava i Marjanović Ivana (podaci naprijed navedeni), u grobnicu su ukopani Franjo Brozinčević, rođen 06.09.1930. g, s prebivalištem Lipovača Drežnička 35, Rakovica; Mira Brozinčević, rođena 10.10.1936. godine, sa prebivalištem Lipovača Drežnička 35, Rakovica; Marija Brozinčević, rođena 07.10.1943. g, sa prebivalištem Irinovac bb, Rakovica; Katarina Cindrić, rođena 22.02.1925. godine, s prebivalištem Lipovača Drežnička 66, Rakovica.

Iskopani leševi propisno su obilježeni rednim brojevima, zapakirani u vreće, izvršeno je evidentiranje, potrebna fotografiranja, video zapis općeg i pojedinačnog izgleda.

Identifikacija posmrtnih ostataka iz vreće evidencijski br. 1

Leš omotan u ostarke bijelog platna, a glava je u potpunosti omotana u deku. Nakon micanja plahte i deke, nađe se ženski leš koji leži na leđima, desna noga je ispužena a lijeva savijena u koljenu, obje ruke u laktu savinute a glava okrenuta prema lijevom ramenu s tim što je glava omotana u crnu maramu.

U gornjem dijelu tijela nađe se dijela veste bez rukava na V izrez, a ispod nje tanja crna štrikana vesta. Na donjem dijelu nađe se dugačka bijela potkošulja, crne hulahop čarape i bijele kratke gaće. Iznad hulahop čarapa nađu se ostaci plavkastog šosa i ostaci duge smeđe kose. Sa lijeve strane temporalne kosti poprečna stara fraktura koja ide do visine srednjeg dijela vanjskog ruba orbite.

Na gornjoj strani zubala na desnoj strani ima 7. zub, a na lijevoj strani gornjeg zubala nađe se 1. i 7. zub, na donjoj vilici na desnoj strani prisutna su prva 3 zuba a na lijevoj strani 1. i 2. dok su 4. i 5 s navlakom bijele boje.

Sa desne strane neposredno ispod donjeg ruba u srednjem dijelu ključne kosti nalazi se jedna, a neposredno uz gornji rub prsne kosti nalazi se druga ulazna rana. Na grudnom košu koji je u većem dijelu saponificiran nađe se prostrijeli dim. 3x2,5 cm, a u visini strijelne rane na desnoj strani fraktura 2., 3. i 4. rebra.

Ostali dio kostura i saponificiranog tijela kao i abdovidni dio te oba ekstremiteta su normalni.

Smrt je nastupila zbog hemoragijskog šoka nastalog uslijed obilnog krvarenja u desno prsište zbog dvostrukog prostrijela gornjeg dijela desnog grudnog koša, vjerojatno izazvano projektilima pješačkog oružja.

Podaci o identitetu - Katarina Cindrić, kći Stjepana, rođena 22.02.1925. godine, u Lipovači, s prebivalištem Rakovica, Lipovača Drežnička 66.

Identificirana po rođaku Milanu Brozinčević, rođen 29.08.1960. godine, u Lipovači, s prebivalištem Rakovica, Lipovača Drežnička 35, na temelju lokacije, statusa zubača i ostataka ranije opisane odjeće.

Identifikaciju vršili : dr. Drinko Baličević, spec. patolog
Joso Bertović - krim. službenik

Identifikacija posmrtnih ostataka iz vreće evidencijski br. 2

Muški leš leš dužine cca 162 cm.

Na glavi se nađu ostaci kose i dijelovi odjeće, na gornjem dijelu grudnog koša nađe se tamnoplava vesta dugačkih rukava, ispod veste svijetlo plava deblja košulja dugih rukava sa crnim gumbima, a ispod nje bijela potkošulja bez rukava.

Na odjeći u visini nemile nađe se razder promjera 3x2 cm. Na donjem dijelu tijela nađu se tamnoplave hlače, bez remena, ispod kojih se nalaze duge bijele gaće, a na nogama tanke plave čarape, i debele ličke čarape.

Na obje noge nađu se visoke masivne cipele sa debelim gumenim donom proizvodnje "Banija" Zagreb, a cipele su na žnjiranje sa rupisama.

Na gornjoj vilici s lijeve strane nađe se polovina drugog zuba te 5. i 7. zub, a sa desne strane gornje vilice nađe se 3., 4. i 5. zub, na donjoj vilici sa lijeve strane su 1., 2., 3., 4., i 5. zub a sa desne strane 8. zub.

Na kostima lubanje i lica nema znakova povreda, a u visini oštećenja odjeće na ostacima tijela koji su najvećim dijelom skiletirani, bez većih dijelova su sa desne strane nađeni prijelomi 2., 3. i 4. rebra i prelom prsne kosti. Desna ulna kost frakturirana u 3 dijela u visini vrata je ulazna rana i defekt na rukavu veste.

Smrt je nastupila zbog hemorogijskog šoka nastalog kao posljedice masivnog krvarenja u desno prsište zbog prostrijela desnog prsišta gdje je strelni kanal išao s boka s desne strane, u visini nemile, i ošteti pluća, te izazvao masivno krvarenje i hemorogijski šok, a osim toga pronađen je i defekt podlaktične kosti desne ruke koja može biti posljedica sudeći prema tragovima na odjeći izazvana projektilima pješačkog oružja.

Podaci o identitetu - Franjo Brozinčević, sin Stjepana, rođen 06.09.1930. godine u Lipovači, s prebivalištem Rakovica, Lipovača Drežnička 35.

Identificirana po sinu Milanu Brozinčević, rođen 29.08.1960. godine u Lipovači, s prebivalištem Rakovica, Lipovača Drežnička 35 na temelju lokacije, i ranije opisane odjeće, ručnog sata kojeg je preuzeo.

Identifikaciju vršili : dr. Drinko Baličević - spec. patolog
Joso Bertović - krim. službenik

Identifikacija posmrtnih ostataka iz vreće evidencijski br. 3.

Mrtvo tijelo umotano u žuto-zelenu deku. Glava omotana crnim rupcem. Dužina tijela cca 160 cm. Na gornjem dijelu tijela nađe se prsluk bez rukava, na kopčanje s prednje strane, s bijelim koštanim gumbima. Prsluk je pleten a svijetle je boje. Ispod njega je

- 6 -

crna "dolčevita" dugih rukava. Na desnoj strani prslika rupičasti defekt u području desne strane prsnog koša, ispod njega je također defekt na crnoj "dolčeviti" ispod koje je bijeli ženski kombine, također sa defektom.

Donji dio tijela odjeven je u crni šos, i duge ženske zimske "štrample" ispod kojih su kratke ženske gaće na nogavice. Na nogama su dokoljenke, a ispod njih još jedne.

Tijelo je uglavnom saponificirano, glava skeletirana, s ostacima duže smeđe -sijede kose. Kostí lubanje nisu oštećene.

U gornjoj čeljusti nađu se samo lijevi i desni očnjak i 5. zub desno, a u donjoj čeljusti samo 1. lijevo i 2. desno. Ostali dijelovi gornje i donje čeljusti su bezzubi.

U području desne strane prsnog koša, na dijelu ranije opisanih defekata odjeće, pronađe se komadić deformiranog metala promjera do 1 cm. U području vrata i u području desne prepone su defekti tkiva, a utvrdi se prijelom desne crijevne kosti zdjelice u području defekta prepone. Ispod opisanog komadića metala nađu se prelomljena rebra i to 5. i 6. u mamilamoj liniji.

Lijevo plućno krilo je priraslo, smještaj unutarnjih organa uredan, svi saponificirani. Dakle, utvrde se samo prijelomi rebara i desnog dijela zdjelice s pripadajućim mekim strukturama.

Uzrok smrti - vrlo vjerojatno ozljeđivanje desnog dijela zdjelice i desne polovice prsnog koša.

Podaci o identitetu - Mira Brozinčević zvana "Seka", kći Ivana, rođena 10.10.1936. godine u Lipovači, s prebivalištem u Rakovici, Lipovača Drežnička 25.

Identificirana po sinu Milanu Brozinčević, rođen 29.08.1960. godine, sa prebivalištem u Rakovici, Lipovača 35, na temelju lokacije ranije opisane odjeće, te statusa zubala.

Identifikaciju vršili : dr. Josip Čadež, spec. sudske medicine

Josip Mikšić - krim. službenik

Identifikacija posmrtnih ostataka iz vreće evidencijski br. 4

Mrtvo tijelo ženske osobe, duge oko 170 cm, omotano u zeleno-žutu deku sa zlatnim vjenčanim prstenom na prstu desne ruke, te sa okruglim zlatnim naušnicama.

Gornji dio odjeven u crnu majicu ovalnog izreza oko vrata, dugih rukava, s rupičastim defektom u području gornjeg desnog dijela prsnog koša, promjera 1 cm, ispod kojeg se nalazi ženska majica, platnena, s nekoliko narandžastih gumbi u gornjem dijelu, svjetle boje, tanka, a ispod nje je bijeli čipkasti grudnjak.

Donji dio tijela odjeven je u crnu suknju, ispod koje se nalaze ženske hlače s natpisom "ESPRIT" na prednjoj strani lijeve natkoljenice. Ispod hlača su tanje hulahopke. Na nogama je imala dokoljenke širokih bijelih i crvenih poprečnih pruga.

Glava skeletirana, sa ostacima kraće smeđe kose koja djeluje blago valovita. U gornjoj čeljusti nedostaju 3.4. i 5. zub lijevo, te 4. i 7. zub desno. U donjoj čeljusti nedostaju 3.,5.,6., i 7. zub lijevo i 5.,6., i 7. desno.

Vratna kralježnica ogoljena, a u području gornjeg desnog dijela prsnog koša je defekt s prelomljenim rebrima i komadićima istih u području truležno promjenjenog desnog plućnog krila.

Ostali unutarnji organi saponificirani, a mehaničke ozljede ostalih kostiju, osim 4. i 5. desnog rebra mamilarno, se ne nađu.

Uzrok smrti - najvjerojatnije djelovanje projektila ispaljenih iz ručnog vatrenog oružja u područje desne strane prsnoga koša s ozljeđivanjem desnog plućnog krila.

Podaci o identitetu - Marija Brozinčević zvana "Beba", kći Ivana, rođena 07.01.1943. godine u Lipovači, s prebivalištem u Rakovici, Irinovac bb.

Identificirana po sinu Mirku Brozinčević, rođen 06.12.1963. godine, sa prebivalištem u Rakovici, Grabovac bb, na temelju lokacije, pronađenog nakita (vjenčani prsten i naušnice koje je preuzeo), ranije opisane odjeće, kose, te statusa zubala.

Identifikaciju vršili : dr. Josip Čadež - spec. sudske medicine

Josip Mikšić - krim. službenik

LOKACIJA BR. III - Lipovača Drežnička 58

Mjesto za koje se pretpostavlja da se na zgarištu kuće vl. Pemper Ane, Lipovača Drežnička 58, nalaze posmrtni ostaci 3 sobe.

Prostor oko zgarišta kuće osiguran je po djelatnicima V PP Slunj i obilježen zaštitnom trakom s natpisom "STOP POLICIJA".

Prilazi se pregledu ruševine i ponovnom odstanjivanju komada betona, kamena, cigle i šute, te se u ostacima izgorjene drvene kuće dim. 10x5 m ispod naslaga šute ispaljenog krovišta nađu sitni komadići ljudskih kostiju u 2.gotovo izmješane hrpe, a među kojima se razabiru sitni komadići pločasti kostiju lubanje, djelova kralježaka, dio palčane kosti ženske osobe, te brojni sitni nedefinirani fragmenti ljudskih kostiju. Uz to nađu se nagorjeli i polurapadnuti dijelovi tkanine za koje se može pretpostavljati da je bila odjeća.

Pronađeni posmrtni ostaci propisno su obilježeni rednim brojevima, izvršeno je evidentiranje, potrebna fotografiranja i video zapis općeg i pojedinačnog izgleda.

Podaci o identitetu -

- Ana Pemper, kći Danijela, rođena 15.04.1930. godine, u Lipovači, s prebivalištem u Rakovici, Lipovača Drežnička 58.

Identificirana po sinu Ivanu Pemper, rođen 23.08.1955. godine, sa prebivalištem u Rakovici, Lipovača Drežnička 58, na temelju lokacije i ostataka odjeće pronađene na zgarištu za koje tvrdi da su pripadali njegovoj majci.

- Barbara Vuković, kći Pavla, rođena 04.01.1931. godine u Lipovači, sa prebivalištem u Rakovici, Lipovača Drežnička bb.

Identificirana po sinu Ivanu Vuković, rođen 09.09.1961. godine, sa prebivalištem u Rakovici, Lipovača Drežnička 69, te kćerima Marici Božičević, rođena 21.01.1959. godine, sa prebivalištem Oštarski stanovi 126, Rakovica, i Miri Luketić, rođena 07.07.1956. godine, sa prebivalištem u Slunju, Knezova Blagajskih bb, na temelju lokacije i ostataka odjeće pronađene na zgarištu.

- Šebalj Juraj, sin Ivana, rođen 23.09.1926. godine u Lipovači, s prebivalištem Rakovica, Lipovača Drežnička 63.

Identificiran po rođakama Marici Božičević i Miri Luketić, podaci naprijed navedeni, na temelju lokacije i ostataka odjeće pronađene na zgarištu.

NAPOMENA: pronađeni ostaci kostiju i odjeće na narečenoj lokaciji raspoređeni su u 3 vreće, a kako se sa sigurnošću ne može tvrditi koji dijelovi ostataka kosti pripadaju kojoj osobi bit će pokopani u zajedničku grobnicu.

Identifikaciju vršili : dr. Josip Čadež - spec. sudske medicine
Josip Mikšić - krim. službenik

LOKACIJA BR. IV - Lipovača Drežnička br. 45

Mjesto za koje se pretpostavlja da se na zgarištu kuće vl. Juraja Conjar, Lipovača Drežnička 45, nalaze posmrtni ostaci dvije osobe.

Prostor oko zgarišta kuće osiguravan po djelatnicima V PP Slunj, i obilježen sa zaštitnom trakom sa natpisom "STOP POLICIJA".

Prilazi se pregledu ruševine i pomnom odstanjivanju komada betona, kamena, cigle i šute, te ostaci metalne mreže kreveta.

Pomnim pregledom nisu pronađene kosti ljudskog porijekla.

Izvršena su potrebna fotografiranja, video zapis općeg i pojedinačnog izgleda.

Pretpostavke o identitetu

- Juraj Conjar, sin Margarete, rođen 14.04.1932. godine, u Lipovači, sa prebivalištem Rakovica, Lipovača Drežnička 45.

- Milan Smolčić, sin Nikole, rođen 12.03.1934. godine u Lipovači, sa prebivalištem Rakovica, Lipovača Drežnička bb.

Ekshumacija dovršena u 19,00 sati.

U prilogu izvješća popis učesnika ekshumacije za dan 12. travnja 1996. godine.

14.02. 2003.

I ZBIRNI PODACI (SVA PODRUCJA)

BROJ <u>NESTALIH OSOBA UKUPNO</u>		<u>1283</u>
<u>BROJ EKSHUMIRANIH POSMRTNIH OSTATAKA UKUPNO</u>		<u>3373</u>
BROJ <u>IDENTIFICIRANIH OSOBA UKUPNO</u> (OD KOJIH JE 1207 TRAZENIH OSOBA)	%	<u>2795</u> 82,86
BROJ <u>MASOVNIH GROBNICA</u>		<u>135</u>

ZUPANIJA VUKOVARSKO-SRIJEMSKA

BROJ NESTALIH OSOBA UKUPNO		584
BROJ EKSHUMIRANIH POSMRTNIH OSTATAKA		1912
BROJ IDENTIFICIRANIH OSOBA UKUPNO (OD KOJIH JE 650 TRAZENIH OSOBA)	%	1598 83,58
BROJ MASOVNIH GROBNICA		49

ZUPANIJA OSJECKO-BARANJSKA

BROJ NESTALIH OSOBA UKUPNO		100
BROJ EKSHUMIRANIH POSMRTNIH OSTATAKA		200
BROJ IDENTIFICIRANIH OSOBA UKUPNO (OD KOJIH JE 76 TRAZENIH OSOBA)	%	153 76,50
BROJ MASOVNIH GROBNICA		16

ZUPANIJA SISACKO-MOSLAVACKA

BROJ NESTALIH OSOBA UKUPNO		292
BROJ EKSHUMIRANIH POSMRTNIH OSTATAKA		610
BROJ IDENTIFICIRANIH OSOBA UKUPNO (OD KOJIH JE 304 TRAZENIH OSOBA)	%	493 80,82
BROJ MASOVNIH GROBNICA		40

OSOBNİ PODACI – PROF DR SC DAVOR STRINOVIĆ specjelista sudske med.

1. Obrazovanje i profesionalni rad

Rođen sam 1949.god. Nakon završene srednje škole upisao sam Medicinsk studij na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje sam diplomirao 1974god. Od 1976.god nalazim se na Zavodu za Sudsku medicinu Med. Fakulteta gdje sam završio specijalizaciju iz sudske medicine 1980.god. Magistrski rad obranio sam 1981.god. 1986.god. obranio sam doktorsku disertaciju, a 1989. izabran sam u zvanje docenta. 1999.god. izabran sam u zvanje izvanrednog profesora a u kojem zvanju se i danas nalazim. Tijekom svoga staža objavio sam čitav niz znanstvenih, stručnih članaka, koautor sam u 4 knjige sudskomedicinskog sadržaja. Sudjelovao sam u većem broju međunarodnih i domaćih kongresa. Bio sam voditelj Američko-Hrvatskog projekta :Informatičke baze podataka osoba stradalih u ratu u Hrvatskoj. Sada sam voditelj Hrvatskog projekta na istu temu. Od 1976-god. Uključen sam u nastavu za studente medicine, studente stomatologije, studente prava, više policijske škole i policijske akademije. Od 1989.god. ispitivač sam za studente medicine. Od 1998. do 2002. god. Bio sam izabran za predstavnike Hrvatske u Vijeću Evrope u komisiji za borbu protiv mučenja /CPT/.

2. Opis sadašnjeg radnog mjesta

Moje radno mjesto nalazi se na Zavodu za sudsku medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu gdje sam zaposlen kao izvanredni profesor. Na Zavodu ja sam zamjenik predstojnika, član sam katedre, predavač i ispitivač za studente medicine. Mentor sam specijalizantima sudske medicine kao i doktorantima pri izradi doktorskih dizertacija. Na Medicinskom fakultetu nalazim se u Fakultetskom vijeću, te u odboru za sudbena mišljenja.

3-

Sudjelovanje u krivičnim predmetima uključujući i sudska svjedočenja
Kao specijalista sudske medicine uključen sam kao vještak od 1980.god u vještačenja u sudovima u Republici Hrvatskoj. Vještačenja obuhvaćaju široku problematiku od kvalifikacije ozljeda, mehanizma ozljeđivanja, uzroka smrti, liječnička odgovornosti, nematerjalne štete i sl. Ovo vještačenje obavljam ili direktno na sudu ili pismenim putem, i radim ga gotovo svakodnevno

4.

Profesionalni položaj u vrijeme kada sam sudjelovao u eksumacijama ili identifikaciji posmrtnih ostataka
Ja sam u 12.mjesecu 1991.god. izabran u Vladinu komisiju za zatočene i nestale u kojoj se i danas nalazim. Do 1995.god. komisija je sakupljala relevantne podatke, održavala kontakte sa obiteljima zatočenih i nestalih, u više navrata imala radne sastanke sa sličnom komisijom iz Jugoslavije. Od 1995.god. komisija preuzima ulogu kompletnog vođenja kordinacije postupka eksumacije i identifikacije žrtava Domovinskog rata u RH. Kao član Vladine komisije bio sam kordinator medicinskog tima i to i u procesu eksumacije i identifikacije. Tako je dogovoreno da se na svakoj eksumaciji nalazi jedan liječnik i to specijalista ili sudske medicine ili patologije. Tijekom prvih eksumacija 1995. bio sam u više navrata prisutan istima, no većinu eksumacija nadgledali su ostali liječnici uključeni u ovaj posao.

Isto tako vršio sam kordinaciju timova za identifikaciju, te je tako ovaj posao raden praktički od svih sudskih medicinaru u RH, a djelom i od patologa i to u onim mjestima gdje nije bilo sudskog medicinara.

Ja sam sam sudjelovao u procesu identifikacije kao član kolektiva za sudsku medicinu u Zagrebu i obavljao ovaj posao od 1991.god. pa sve do danas.

9. Nadzorna uloga u odnosu na patologe

Mogu ponoviti da sam ja bio koordinator za medicinski dio tima prilikom eksumacija i identifikacija, dakle određivao timove za ovaj posao. Ja nisam imao nikakovu nadzornu ulogu na rad sudskih medicinaru, već je svaki liječnik odgovarao za svoj posao.

10. Razlozi zašto su patolozi korišteni u procesu rada

Ja moram podvući da su u procesu rada prvenstveno korišteni sudski medicinari, a samo u nekim slučajevima, u početku rata, korišteni su i patolozi. Sudski medicinari su korišteni iz razloga što i inače u mirnodobskim katastrofama kada ima više smrtno stradalih ovaj posao rade praktički isključivo sudski medicinari uz pomoć antropologa, stomatologa, rengenologa. Dakle, utvrđivanja uzroka smrti, kao i identiteta neke osobe spada u domenu sudskog medicinara.

11. Kako su stvoreni medicinski timovi

Od samog početka identifikacija osoba smrtno stradalih u ratu zbog većeg broja i obima posla počelo se sa timskim radom. Prvo su radili timovi iz pojedinih zavoda gdje ima više liječnika, a kasnije se po potrebi uključivalo i sudske medicinare iz šire regije. S vremenom su timovi dobili pojačanje i to antropologa, stomatologa a kasnije i rengenologa, sve sa ciljem da se što uspješnije i preciznije obavi ovaj težak i vrlo odgovoran posao.

12. Opišite različite metode identifikacije tijela

Identifikacija predstavlja utvrđivanje identiteta neke osobe. U ratnim stradanjima gdje postoji čitav niz dodatnih otegotnih okolnosti identifikacija je znatno otežana. U pravilu identifikacija počine utvrđivanjem nekih općih karakteristika kao što su dob, spol, visina. Na to se nadovezuju podaci o karakteristikama zubala, postojanje eventualnih starih prijeloma, degenerativnih promjena, proteza. U slučaju postojanja kože, utvrđuju se svje pojedinosti na istoj, kao ožiljci, tetovaža i slično. Utvrđuju se karakteristike odjeće, obuće, nakita, i ostalih predmeta nađenih kod žrtve. U slučaju postojanja dokumenata, ili nekog drugog pisanog traga, identifikacija je u pravilu bitno olakšana. Podaci o mjestu stradavanja, načinu stradavanja, svjedoci koji su vidjeli samo stradavanje, mogu pomoći lakšoj identifikaciji. Svi navedeni elementi za identifikaciju pomoći će pri konačnoj identifikaciji, a koja se vrši zajedno za obitelji stradaloga, koja mora na neki način prepoznati ove elemente i potvrditi identitet osobe.

U slučajevima kada ovakove klasične metode ne daju rezultata, odnosno rodbina ne može prihvatiti identifikaciju, tada se prelazi na DNA identifikaciju. Tada se uzima krv od najbliže rodbine te se ista uspoređuje sa nalazom na kostima ili zubima tražene osobe. U slučaju kada se dobije pozitivan rezultat tada se radi o statističkoj vjerojatnosti od 99,99% da se radi upravo o traženoj osobi.

13. Koliki je broj žrtava identificiran na licu mjesta

Teško je dati precizan odgovor na ovo pitanje jer je jedan broj žrtava identificiran na lokalnoj razini, prilikom razmjena tijela, ili uz samo bojište, na početku rata. Može se navesti da se u tim slučajevima radilo u pravilu o manjim grupama ili pojedincima, sa jasnim elementima za identifikaciju. Rađene su i neke identifikacije na terenu kod većih masovnih grobnica, i to u slučajevima gdje su tijela bila dobro sačuvana, postojali su antemortalni podaci, radilo se o manjim zatvorenim grupama ljudi, i postojala je rodbina koja je bila u blizini i mogla je potvrditi identitet.

14. Kako su žrtve identificirane

Žrtve identificirane na licu mjesta identificirane su kao i sve ostale žrtve, nakon obrade, utvrđivanja elemenata za identifikaciju, i pokazivanja i opisivanja svih relevantnih podataka rodbini koja je bila prisutna.

17. Na koji su način antropolozi sudjelovali u procesu identifikacije

Antropolozi su uključeni u proces identifikacije od 1995.god i to u slučajevima kada su eksumirana tijela dovažana na Zavod za sudsku medicinu u Zagrebu. Antropolozi su bili prisutni pri svakoj takovoj identifikaciji na zavodu. U slučajevima kada su tijela bila dobro očuvana sa sačuvanom kožom i mekim tkivima, tada je uloga antropologa bila da na temelju dugih kostiju utvrdi visinu osobe, pomogne kod utvrđivanja dobi na temelju izvađenih pojedinih kostiju, a u nekim slučajevima utvrđivanja spola.

U nekim slučajevima vršena je detaljnija obrada u smislu čišćenja makih tkiva sa cijelog kostura, te je tada antropolog utvrdio i druge relevantne činjenice za potrebe identifikacije kao što su stare ozljede na kostima, degenerativne promjene, utvrđivanja ozljeda na kostima koje su mogle dovesti do smrti i slično.

Kako je sa protokom vremena rastao broj eksumiranih tijela koja su bila gotovo potpuno skeletirana, tako je i zadaća antropologa bivala sve veća. Tako danas nakon što sudski medicinar izvrši obradu cijelog tijela sa odjećom, praktički se peru sve kosti i tada antropolog vrši njihovu obradu u svrhu utvrđivanja što većeg broja elemenata sa identifikaciju, kao i eventualnog uzroka smrti.

18. Kako su zubni eksperti uključeni u proces

Zubni eksperti uključeni su u proces identifikacije od 1992.god. s time da je od 1994.god u timu prisutan stalno jedan eminentni stručnjak.

Pokazalo se da su zubi jedan od najsigurnijih elemenata za identifikaciju jer se isti protokom vremena praktički ne mjenjaju. Tako kvalitetna obrada zubnog statusa sa dobrim fotografijama u bitnome pomaže identifikaciji. Glavni problem kod ove vrste identifikacija je nedostanak većine zubnih kartona, i relativno slabo poznavanje zubnog statusa od strane obitelji žrtava.

19. Kako su utvrđivani uzroci smrti

Utvrđivanje uzroka smrti kod osoba koje su stradale prije više godina, jedno je od najsloženijih pitanja koje se postavlja sudskom medicinaru.

U slučajevima kada su tijela dobro očuvana, kada je koža prisutna, tada se sa dosta velikom vjerojatnošću već na temelju izgleda ozljede na koži, može pretpostaviti uzrok smrti.

Isto tako u slučajevima ozljeda kosti lubanje kada postoje tipične strelne ozljede na kostima može se zaključivati na uzrok smrti.

Ozljede u predjelu dugih kostiju, zdjelice, takođe mogu sa velikom vjerojatnošću upućivati na uzrok smrti.

Slučajevi kada su u tijelu pokojnika nađeni projektili, uz postojanje prijeloma kostiju kao što su rebra, kralješci, lopatice i slično, takođe sa velikom vjerojatnošću govorte za uzrok smrti.

Oštećenja na odjeći mogu u jednom broju slučaja ukazivati na mogući uzrok smrti. Zadnjih 3 god. Prilikom obrade posmornih ostataka koristi se dijaskopija na kojoj se jasno vide sjene metala pa tako se vide projektili, ali i sitni fragmenti šrapneli, što je takođe vrlo bitno za utvrđivanje uzroka smrti.

U jednom broju slučajeva, nalazi su nespecifični, pa tako ili uopće nema vidljivih ozljeda na kostima, ili postoje oštećenja koja mogu potjecati od posmortalnog ozljeđivanja (prilikom iskapanja, transporta i sl.) kada se uzrok smrti ne može utvrditi. Isto tako se uzroci smrti koji se odnose na ubode, klanja, gušenja i sl. a koji ne ostavljaju traga na kostima, u pravilu neće moći dokazati.

21. Jeste li pregledali izvješće patologa

Kao što je već ranije navedeno posao identifikacije u RH je u domeni sudskih medicinara, a samo iznimno posao su radili patolozi.

Ja kao kordinator medicinskog tima za identifikaciju vodio sam koordinaciju ovog posla, no nisam niti nadgledao rad timova za identifikaciju niti sam pregledao njihova izvješća.

22. Jest li Vi pripremili cjelokupno ili sveobuhvatno izvješće koje bi se odnosilo na obdukcije koje su obavili patolozi

Cjelokupno izvješće vezano uz broj eksumiranih osoba u RH dobiven je iz Vladinog Ureda za zatočene i nestale čiji sam i ja član.

Izvješće vezano uz uzroke smrti odnosi se na one slučajeve koji su obrađeni na Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu, ili slučajeve koje su djelatnici ovog zavoda obavili na terenu.

Vukovar - Novo groblje

01176680

	strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
546 utvr	212	236	6	67	8	17
234 vjeroj	86	115	1	3	1	28
210 nepozn						
990						

N = 200	cause of death: gunshot injuries						
srednja dob 32,5 godina		middle age of the victims - 32.5 yrs					
dobni raspon 16-72		age range of the victims - 16-72 yrs					
		male: 198; female: 2					
86 prethodno ranjeno, 114 ne		86 cases - evidence of the previous trauma present (hospitalized patients)					
		114 cases - no evidence of the previous trauma					

Bacin

	strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
55 utvr	53			2		
19 vjeroj	17	2				
38 nepozn						
112						

01176682

Lovas

01176683

	strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
28 utvr	25	1		1	1	
11 vjeroj	10	1				
64 nepozn						
103						

Legenda

01176684

utvrđeno, utvr	ascertained								
vjerojatno, vjeroj	possible								
nepoznato, nepozn	unascertained								
strij	gunshot wounds								
ekspl	explosive wounds								
kombin	both gunshot and explosive wounds								
trauma	evidence of major trauma not attributable to the specific mechanism								
ost. nasil.	other violent causes of death (e.g. incised wounds, stab wounds, strangulation, drowning etc.)								
prir	natural death								

Skabrnja

01176685

	strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
61 utvr	40	13		3	2	3
17 vjeroj				17		
1 nepozn						
79						

Dalj

01176686

	strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
24 utvr	12	1		11		
3 vjeroj	3					
8 nepozn						
35						

Saborsko

01176687

	strij	ekspi	kombin	trauma	ost. nasil	prir
11 utvr	11					
vjeroj						
15 nepozn						
26						

Vocin

01176688

	strij	ekspl	kombin	trauma	ost. nasil	prir
37 utvr	30	1		2	4	
vjeroj						
6 nepozn						
43						

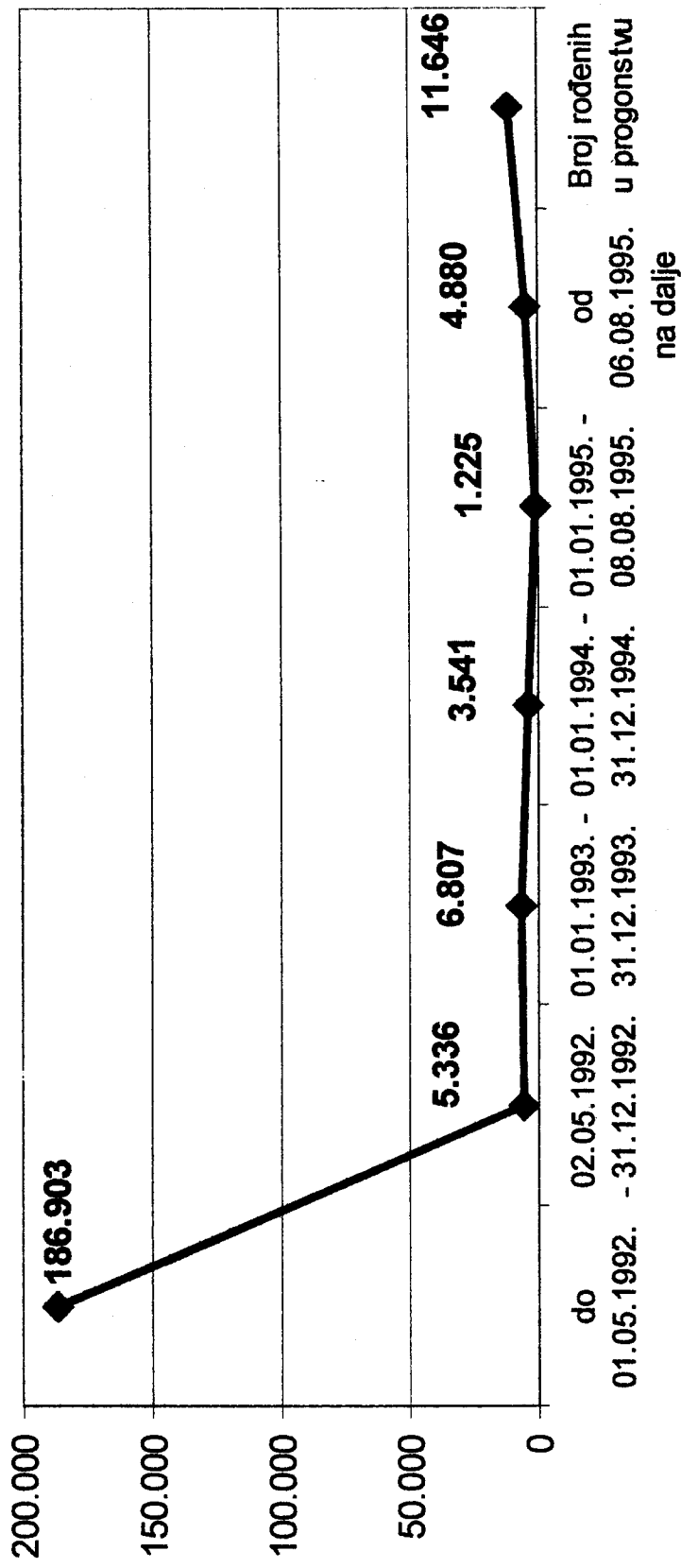

Analiza podataka o prognancima

Broj prognanika po razdobljima

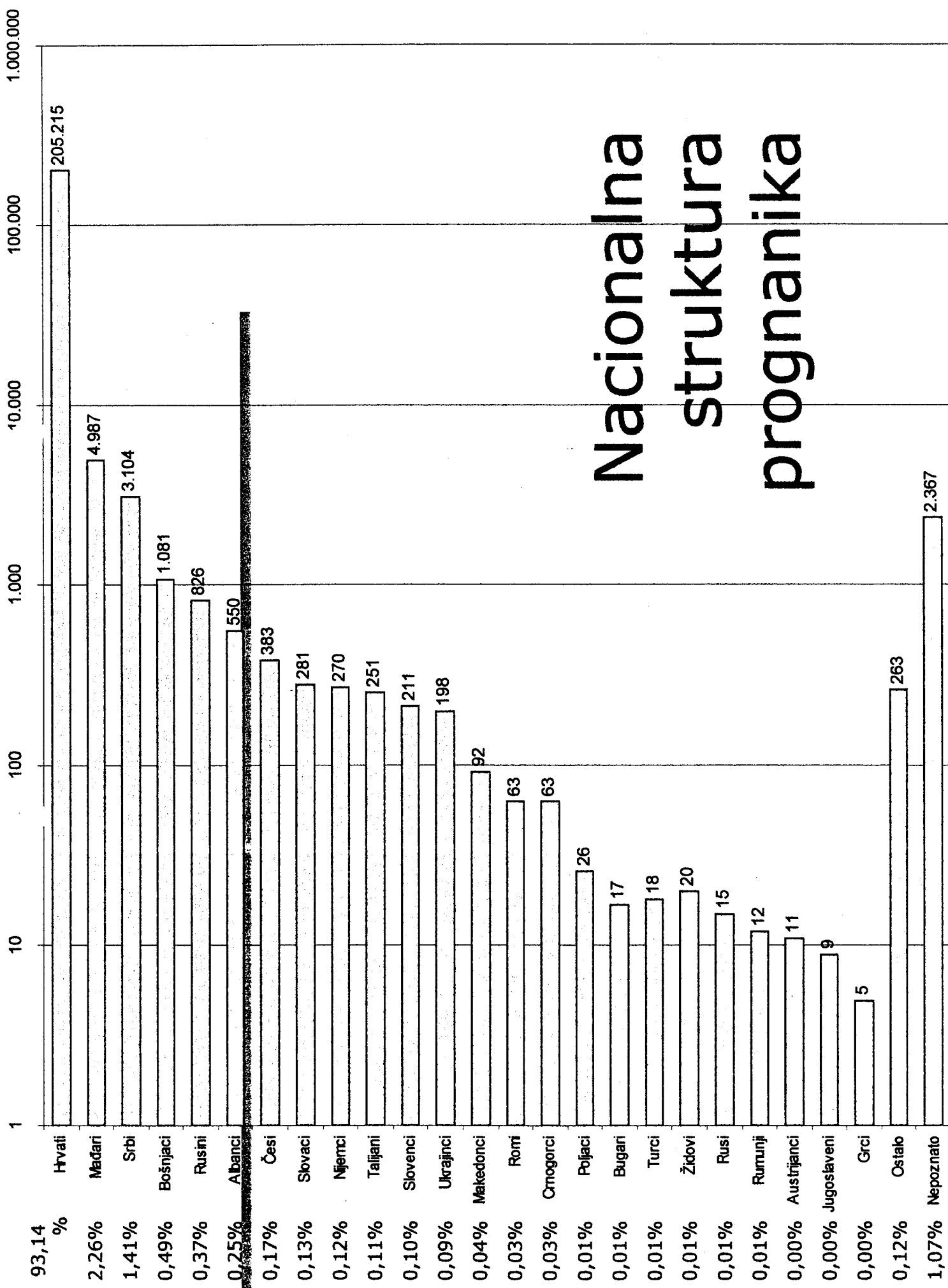

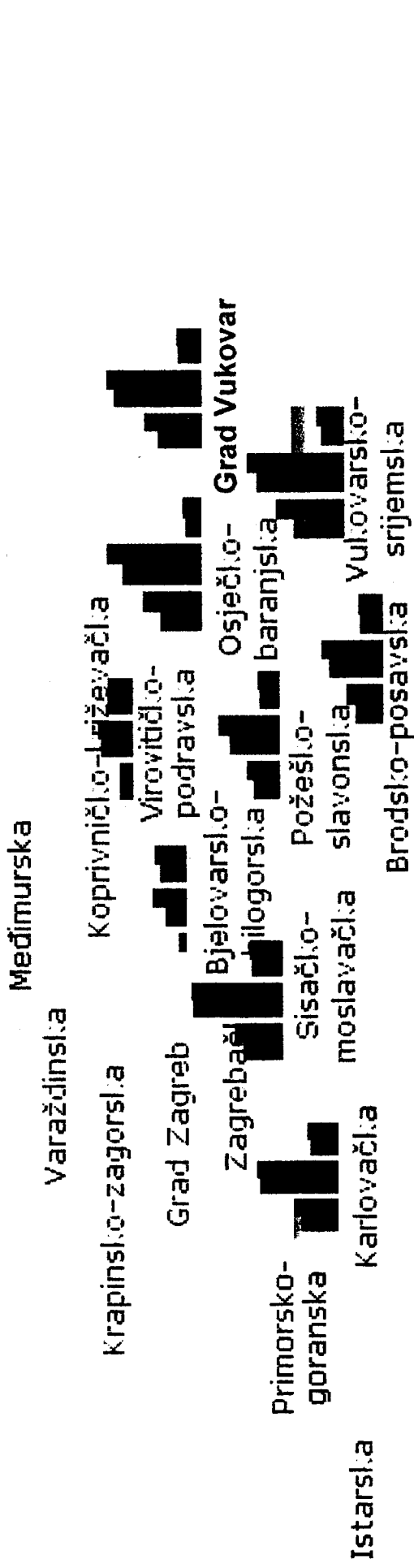
Broj prognanika po razdobljima

RAZDOBLJE PROGONSTVA									
ŽUPANIJA	do		od		Broj		rođenih u		
	01.05.1992.	- 31.12.1992.	01.01.1993.	- 01.01.1994.	01.01.1995.	- 06.08.1995.	na dalje *	progonstvu	UKUPNO
Vukovarsko-srijemska	47.137	1.311	995	390	498	1.706	3.607	55.644	
Osječko-baranjska	28.571	1.278	1.044	750	424	2.196	2.397	36.660	
Sisačko-moslavačka	30.479	320	352	106	68	357	1.213	32.895	
Zadarska	22.554	517	1.706	1.313	58	127	1.564	27.839	
Šibensko-kninska	16.406	562	1.818	261	67	183	934	20.231	
Karlovačka	18.043	250	262	299	47	109	904	19.914	
Požeško-slavonska	5.727	605	258	88	3	17	250	6.948	
Dubrovačko-neretvanska	5.705	44	35	211	8	20	247	6.270	
Splitsko-dalmatinska	5.025	67	128	28	9	64	249	5.670	
Ličko-senjska	4.096	115	108	57	29	36	110	4.551	
Brodsko-posavska	3.067	264	98	37	9	61	171	3.707	
Virovitičko-podravska	70	0	2	0	0	1	0	73	
Bjelovarsko-bilogorska	23	3	1	1	5	3	0	36	
UKUPNO	186.903	5.336	6.807	3.541	1.225	4.880	11.646	220.338	

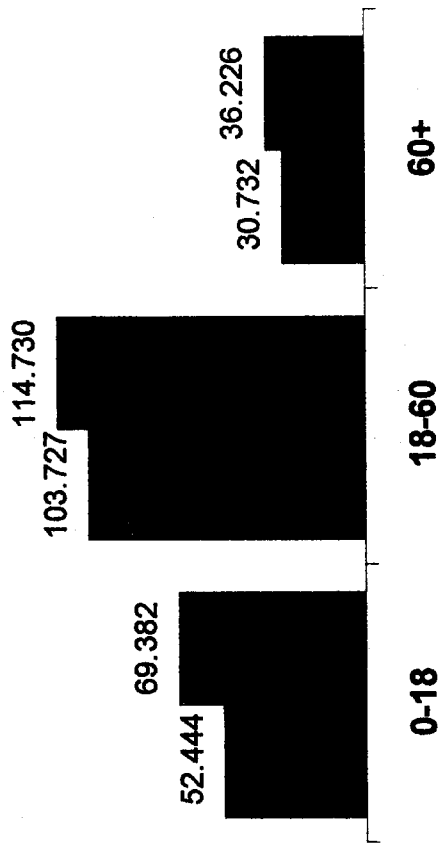
- Podaci od 06. kolovoza 1995. godine, odnose se na prognanike koji su se nakon toga datuma (ostatak 1995. na dalje) vratili iz inozemstva a također su prognani

Nacionalna struktura prognanika

■ do 1. 5. 1992.   ■ ukupno nakon 1. 5. 1992.

Republika Hrvatska

Dobna struktura prognozirana po županijama

Spolna struktura prognanika prema adresi prebivališta

